

SZAKDOLGOZAT

**Pap Kíra
2023**

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék

Mezőkövesd és környékének turisztikai fejlesztése

Konzulens: Dancsokné Fóris Edina Klára

Belső bíráló:

Külső bíráló:

Tanszékvezető: Kollányi László

Pap Kíra

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak

Tájrendező „C” specializáció

Budapest, 2023.

Tartalom

Ábrajegyzék	6
Bevezetés	7
Célmeghatározás	8
1. Forráskutatás.....	9
2. Vizsgálat.....	12
2. Lehatárolt terület	14
2.2. Természeti, táji adottságok	15
2.2.1. Domborzat, talaj	15
2.2.2. Vízrajz	16
2.2.3. Éghajlat	16
2.2.4. Növény- és állatvilág.....	16
2.3. Regionális kapcsolatok, infrastruktúra	17
2.4. Gazdasági és társadalmi viszonyok bemutatása	18
2.5. Mezőkövesd és a matyó örökség	19
2.6. Matyóföldi turizmus száz évvel ezelőtt és napjainkban.....	21
2.7. Vonzerők, szolgáltatások és elérhetőség	22
2.7.1. Attrakciók	22
2.7.2. Utak, útvonalak	30
2.7.3. Turisztikai szolgáltatások, szuprastruktúra	31
3. Szintézis	33
3.1. Az attrakciók értékelése	33
3.2. A turisztikai infrastruktúra.....	36
3.2.1. Utak	37
3.2.2. Egyéb infrastruktúra elemek	39
3.3. A szuprastruktúra értékelése	40
3.4. SWOT analízis	42
4. Javaslat	43
4.1. Attrakciók fejlesztése	43
4.2. A turisztikai infrastruktúra fejlesztése.....	44
4.3. A turisztikai szuprastruktúra fejlesztése.....	47
Összegzés.....	50
Irodalomjegyzék	51
Nyomtatott irodalom	51
Internetes források.....	51
Mellékletek.....	52

Ábrajegyzék

1. ábra: Lehatárolt terület	14
2. ábra: Gyepes terület Szomolya felé tartó útnál	15
3. ábra: Hór-patak	16
4. ábra: Kavicsos park	17
5. ábra: Beföldi vándorlási egyenleg 2011-2022	19
6. ábra: Mezőkövesdi matyóház	20
7. ábra: Matyó népviselet.....	21
8. ábra: Matyó Múzeum	22
9. ábra: Gépmúzeum	23
10. ábra: Városi Galéria	23
11. ábra: Hadas Városrész	23
12. ábra: Népi Művészetek háza	24
13. ábra Zsóry strand- és gyógyfürdő.....	24
14. ábra: Kavicsos park.....	24
15. ábra: bogácsi pincesor.....	25
16. ábra: Subalyuk barlang	25
17. ábra Cserépvár romjai	26
18. ábra: római katolikus templom forrás: saját fotó	27
19. ábra: De la Motte kastély	27
20. ábra: Mész-hegyi sziklafal.....	28
21. ábra Szomolya kaptárkövek	28
22. ábra: Nagyvölgy-tető kilátó	28
23. ábra: Világháborús emlékhely	29
24. ábra török-kori kilátó.....	29
25. ábra: Mocsáry-kastély	29
26. ábra: Bazilika	30
27. ábra: Útvonalak ábrázolás	30
28. ábra: Szolgáltatások ábrázolása	31
29. ábra: 50 méteres buffer távolság	35
30. ábra: 250 méteres buffer távolság	36
31. ábra: Útvonalak meredeksége	37
33. ábra Mezőkövesd és Noszvaj közötti útszakasz	38
32. ábra: Eger és Noszvaj közötti útszakasz	38
35. ábra: Novaj felé tartó útszakasz	38
36. ábra: Szomolya útvonala	39
38. ábra: Noszvaj települési tábla	39
37. ábra: Cserépvárról szóló információs tábla forrás: saját fotó	39

Bevezetés

Szakedolgozatom témája lakóhelyem, Mezőkövesd városának turisztikai helyzetének vizsgálata és a turizmusban rejlő fejlesztési lehetőségek feltárása a környező kistelepülésekkel együtt. A kiválasztásában több tényező is közbe játszott, egyértelmű a városhoz való kötődésem, rokonaim közül is legtöbben ebben a városban laknak, valamint a tanulmányaimat itt végeztem el egészen a gimnáziumig. A négy év alatt volt szerencsém a helyi Tourinform irodával dolgozni, a Zsóry strandfürdőnél. Ezáltal beleláttam a turizmus világába, mely ráébresztett arra, hogy a legtöbb turistát leginkább a városon kívüli tevékenységek érdeklik.

Napjainkban a turizmussal kapcsolatos kérdések között az első és legfontosabb a turisztikai trendek figyelembevétele. Az évek alatt mindig változott, mi az új az emberek számára, ami látványos és sokáig fenntartja az érdeklődést. Viszont általában a döntést legnagyobb mértékben a személyes tapasztalatok (lehet saját vagy rokon, ismerős által), az internet (hirdetés) és főként a kuponok, az akciók, vagyis az árak befolyásolják. A vendégek az esetek nagy részében egyedi, új élményt, eseményeket, kalandot keresnek a jó ár és magas minőségű szolgáltatások mellett.

Mezőkövesd városa világhíres a matyó népművészetről és a Zsóry-fürdő miatt. Azonban a város körül a kis falvakban is rengeteg élményszerzési lehetőség van és nem messze található az önálló desztinációt képező Eger, ahol számos boros pince is várja a látogatókat.

A téma feldolgozásában sokat segített, hogy helyi lakosként ismerem Mezőkövesdet és a környékbeli településeket. Helyi bejárással még több ismeretre tettem szert. Megismertem a környező falvakat a helyi nevezetességeket és történelmi helyszíneket.

A módszertan elsősorban szakirodalmi és térképes kutatások alapján történt ezután a települések domborzati térképek alapján vizsgáltam meg. A turisták számára az attrakciók, szolgáltatások és a túraútvonalak felmérése, vizsgálata, majd értékelése saját rendszer szerint történik. Ezek alapján a lényeges változtatásokat és javaslatokat részletesebben kifejtem a javaslati részben.

Célmeghatározás

A fő célom Mezőkövesd turisztikai fejlesztése, különös tekintettel a belvárosra, valamint a környező településekkel és a természeti vonzerőkkel való összeköttetés lehetőségének megteremtésére, hogy egy kisebb turisztikai desztináció jöjjön létre Mezőkövesden. Fontosnak tartom a vidéki élet népszerűsítését, hiszen a megfelelő tervszel is elérhető az, ami a nagyobb városokban.

A város és a környék összekötése különböző túraútvonalakkal lehetővé teszi a vonzerő növelését és annak fejlesztését. Növeli a kisebb településekre érkezők számát, ezáltal több mindenki fog felfigyelni az adott helyszínre. A hazai domborzati viszonyok kiválóan megfelelnek a kerékpártúrázáshoz, egy napos kirándulásokhoz, de sajnos sok helyen hiányoznak a megfelelő kerékpárutak, szolgáltatások (szerviz, büfé, automata).

Az egy napos túrák kijelölésével célom, hogy több korosztály számára legyen elérhető, ami az útvonal nehézségi szintjétől is függ. Fontos szempont a megközelíthetőség, hogy kerékpárral és gyalog is egyaránt elérhető legyen.

A fő cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzését tűztem ki. Először is feltárom a turizmus jelenlegi helyzetét, amibe beletartozik többek közt a város rövid története, a terület természeti, kulturális és táji örökségeinek bemutatása. Választ keresek arra a kérdésre, hogy hogyan is jött létre a turizmus a településen, milyen okok miatt jelent meg, milyen a turisztikai kínálat, és ez hogyan kapcsolódik a környékbeli attrakciókhoz?

Az szintézis fejezetben a dolgozat vizsgálati részében feltárt információkat részletesen kivizsgálom és értékelem több szempontból, mely fontos a téma szempontjából. Több alternatív útvonalat szeretnék kijelölni, amely során a vizsgált területen az összes település érintve lesz, ezáltal lehetőség szerint lehet választani az útvonalak között. A jelenlegi helyzet feltárására épülnek a javaslati fejlesztések. Célom egy tájépítészeti tervezés a turisztikai fejlesztés érdekében.

1. Forráskutatás

Kutatásaim során választ keresek arra, hogy mi lenne az a turisztikai fejlesztés, amely ideális és kedvező lenne Mezőkövesd és a többi település számára. Leginkább olyan információk után kerestem, mely a témám tanulmányozása céljából jelentősek lehetnek.

Az internetet kutatva számos leírást, tervet és szakdolgozatot találtam, melyek segítettek a szakdolgozatom felépítésében. A települések honlapjai is hozzájárultak, ahhoz, hogy jobban megismerjem a történelmüket, kultúrájukat.

Először is a *Nemzeti Kerékpáros Stratégia – 2030* terv fogott meg. Lényegében arról szól, hogy napjainkban a kerékpár már az egész világon biztonságot jelent közlekedési szempontból, például a munkahelyre vagy iskolába járáshoz. Gyorsabb, kényelmesebb és környezetbarát utazást biztosít. Megemlíti, hogy a kerékpározás a második legnépszerűbb aktív turisztikai típus. A nyár folyamán az interneten az ismerőseim közül voltak olyanok, akik elindultak és körbe kerékpározták a nagyobb tavainkat, vagy egyszerű bicikli túrára mentek. Számos előnye van a kerékpár használatának, első sorban ide tartozik az egészségi állapot javítása, emellett a gazdaság fejlődéséhez és a vidéki fejlesztéshez is hozzájárul.

A sűrűn lakott városokban a közlekedési eszközök jelenlegi aránya miatt a klímavédelmi célok nem tudnak érvényesülni, viszont a kerékpáros- és gyalogos közlekedés ösztönzésével jelentős káros anyagok kibocsátásának a csökkenése érhető el. Óriási szerepe van a kerékpárnak és a jövőben ez a szerep csak tovább fog növekedni.

Bemutatja, hogy a kerékpár használatával mi mindent lehet elérni. Az emberiségre, társadalomra és az egészségünkre is nagy hatással van. Ma már a lakosság többsége rendelkezik kerékpárral vagy könnyen tudnak bérelni. Szabadidős programként kitűnő és nagyobb városokban könnyebben lehet vele mozogni.

Az aktív turizmus világszerte és persze hazánkban is – az utóbbi években egyre - erősödő ágazattá alakult, éppen ezért fontos, hogy többet foglalkozzunk a témával. A lehatárolt területemen belül számos ilyen lehetőség tárul fel, köszönhető a természeti és táji adottságoknak. A lehetőséget viszont kevesen használják ki, valószínűleg nem mindenkihez jut el az információ, hogy az ország ezen része számos lehetőséget kínál a turisták számára.

A kerékpáros turizmus fejlesztési lehetőségei a Budapest–Balaton útvonalon – Stefanics Beáta című szakdolgozata hasonló témát dolgoz fel, mint az enyém. Legelsőnek a kerékpáros turizmusról ír részletesen a vizsgálati részben, mint az előnyei, a típusai. Magyarországon a kerékpár turizmus helyzete rendkívül kedvező, köszönhető a kedvező adottságoknak, látványos táji értékeknek, valamint a domborzati adottságoknak. Ezenkívül megvizsgálta a kerékpározás helyzetét nemzetközi szinten is. Kijelenthetjük, hogy Európában leggyorsabban növekvő sportolási lehetőség. Több országban főként kikapcsolódási célból használják, de például Dániában és Hollandiában hivatásforgalmi célból is jelentős a kerékpárhasználat.

A szakdolgozatban több fejlesztési koncepciókat, stratégiákat és programokat ismertet. Ezek közül vannak országos szintűek, nemzeti és megyei. Hasonló koncepciót találtam, ami abban különbözik, hogy a terv 2030-ra van kitűzve. Javaslati részben elsőként egy kijelölt nyomvonal fejlesztésére ad javaslatokat, másik részében az egy napos körtúrákhoz alkalmas útvonalakat javasol.

Másik szakdolgozat, melyet Hegedűs Eszter készített, *A kerékpáros turizmus helyzete és fejlesztési lehetőségei a Dunántúlon*. A dolgozat első felében kifejti a kerékpáros turizmus helyzetét országos és nemzetközi szinten is, majd a Dunántúlon lévő kerékpáros területeket bemutatja egyesével és fejlesztéseket javasol.

A kerékpár használata, nem csak hobbiként jelenik meg az emberek életében, hanem a mindennapi élet része a legtöbb esetben. Életkortól függ, hogy a mozgásigényre minden szervezetnek szükség van. Napjainkban főképp szellemi munkát végzünk, közlekedési eszközt használunk a gyaloglás helyett. Ha tehetjük a könnyebb utat választjuk, gondolok a liftek használatára a lépcső helyett. Szabadidőnkben, olyan programok, tevékenységet választunk, ahol javarészt ülünk, pihenünk.

A fejlődések miatt a mai világban sok helyen találkozhatunk ilyen helyzettel. Viszont fontos, hogy külön figyelmet kapjon a mozgás. Az embernek szükség van arra, hogy ki tudjon kapcsolódni, elszabadulni a mindennapi teendőktől, levezetni a feszültséget. A megoldás a különféle sportlétesítmények. Vannak benti mozgást igénylő sportok, például az uszoda, konditerem, vagy a szabadban végezhető mozgásformák, ilyen a túrázás, hegymászás és kerékpározás.

A kerékpározás mondhatni a legnépszerűbb sportforma, hiszen nincs korosztályhoz kötve, biztosítja a mozgást napi szinten. Nem terheli túl a szervezetet, friss levegőn vagyunk, új

élményeket is szerezhethetünk. Teljes mértékben egyetértek a dolgozatban leírtakkal. Az én célom is az, hogy motiváljam az embereket a kerékpározás használatára, bemutatom, mint a turizmus egyik típusát.

Ehhez kapcsolódik a következő cikk, a *ITE's Bicycle Tour of the Netherlands: Insights and Perspectives*. A cikk arról szól, hogy egy csapat egy teljes héten keresztül részt vettek kerékpártúrán Hollandiában. Megtapasztalhatták a holland elkötelezettséget a kerékpár iránt. Három éves kortól már biciklivel mennek iskolába és munkába. Az állomásig elmennek vele, ott hagyják, majd bérelnek egy másikat, vagy a másik állomáson hagyott saját kerékpárjukkal mennek tovább. Annyira szeretik a biciklit, mint Amerikában az autókat.

A túra közben több embernél is látták, hogy sok mindenre használják a kerékpárt, beleértve a bevásárlást és a gyerekek hordását. Ami különös volt a számukra, hogy csúcsforgalom ideje alatt nagyon sokan kerékpárral voltak és közben telefonáltak vagy üzenetet írtak a telefonon, olyanok voltak, mint az amerikaiak a saját autójukban. Egyik sem helyes, szabálytalan, de szerintem a kerékpáron nehezebben kivitelezhető számomra. Hollandiában a kirándulások 27%-t kerékpárral szervezik meg, sokkal magasabb, mint a 19% Dániában, 10% Németországban és Amerikában csak 1 vagy 2%. Számukra ez már egy kultúra, mely szerint elsőbbséget jelent a gyorsaság és a motorokkal szemben. Összességében fontosnak tartom a hollandok példáját követni ilyen téren. A szakdolgozatom egyfajta motiváció ahhoz, hogy többet használjuk a kerékpárt kirándulásokhoz, saját magunk egészségi állapota miatt is.

A dolgozatom fő települése Mezőkövesd, ezért is fontos volt a történelmi háttérnek a kutatása, melyhez több honlapot is használtam. Ezen kívül a matyóság kialakulása is fontos, hiszen a város hírnevét ennek köszönheti legfőképpen. Számos internetes weboldalt is elolvastam a többi vizsgált településhez. Leginkább a látnivalóknak és a különböző programoknak néztem utána.

Utána olvastam magának a turizmus jelentőségének, ugyanis ez a világ egyik legnagyobb társadalmi-gazdasági szektora. A XX. század második felében folyamatosan nőtt, mintegy 4-5 százalékkal. A hazai és nemzetközi turizmus ma együtt a világ legnagyobb iparága (EDWARD 2000, 16). Következtetve igen nagy jelentőséggel bír az egészvilágon és minél több fejlesztések fognak történni, annál nagyobb lesz a befolyása az emberekre.

2. Vizsgálat

A vizsgálati részben a lehatárolt területet mutatom be részletesen. Először is területhasználati szempontból is megvizsgáltam, mely alapján a szántós, gyepes területek dominálnak, valamint a terület északi részén, ahol már a hegy húzódik az erdős területek nagyobb foltban jelen vannak, a Vizsgálati tervlapon látható. Ezek után a természeti adottságaira vonatkozó adatokat gyűjtöttem össze, ilyen a domborzat, vízrajz, éghajlat, növény – és állatvilág.

Mindezek után megvizsgáltam a regionális kapcsolatokat, infrastruktúrát a város szempontjából, valamint a gazdasági és társadalmi viszonyok helyzetét is. Mezőkövesd a matyó öröksége miatt vált híressé, ezért is gondolom, hogy fontos megtudni honnan indult ez az egész.

A dolgozatom nagyobb részét a települések attrakciói, ezen belül a természeti vonzerők, a különböző turisztikai szolgáltatások, szuprastruktúra elemzése adja. A vizsgálat során meg tudom azonosítani, hogy a településeken, melyik az az attrakció, amiből több érhető el. Az évek során, melyik az a turisztikai terület, amibe több időt fektettek, ami által több turista ellátogat.

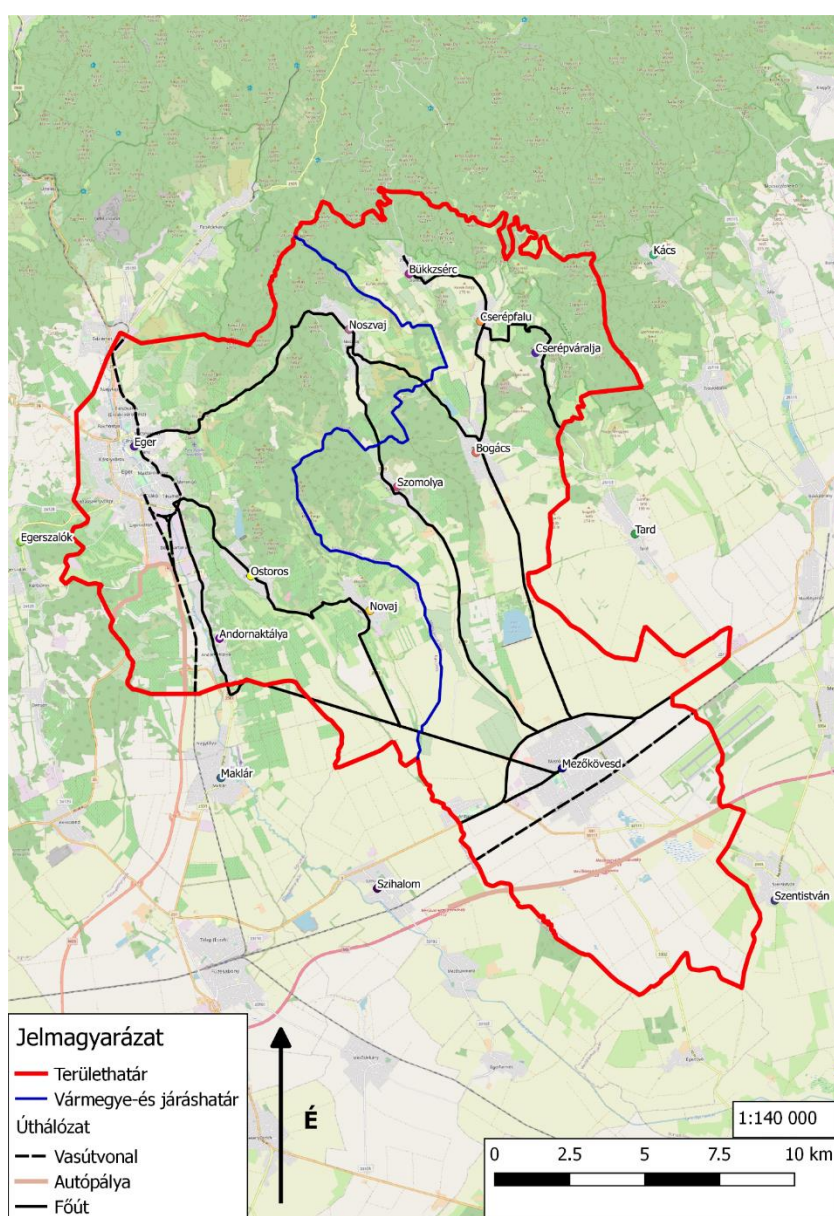
A könnyű elérés érdekében szükség van a megfelelő utakra, útvonalakra. A nem megfelelő állapotú útvonal az embereket nem fogja motiválni, ezáltal kevesebb látogató lesz a településeken. Több útvonalat megvizsgállok a jobb kerékpározás érdekében.

2. Lehatárolt terület

A lehatárolt területem az Északi-középhegységben található, Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves vármegye 11 települését foglalja magában. Északon a Bükk-hegység, keleten, nyugaton és délen már alföldi jellegű települések, szántós és gyepes területek veszik körül (1.ábra).

Mezőkövesd a Mezőkövesd járás székhelye, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye negyedik legnépesebb települése (INT-001). Mezőkövesden kívül a vizsgált települések közé tartozik Eger, Andornaktálya, Ostoros, Novaj és Noszvaj, melyek Heves megye és az Egri járás települései közé tartoznak. Szomolya, Bükkzsérc, Bogács, Cserépfalu és Cserépváralfa Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye és a Mezőkövesdi járáshoz tartoznak. Eger városa pedig az Egri járás székhelye, mely egy 2011-es adat szerint az Északi-Magyarország második legnépesebb városa (INT-002).

1. ábra: Lehatárolt terület

2.2. Természeti, táji adottságok

A következő fejezetben Mezőkövesd természeti adottságait tárom fel. Ide értem a domborzati, éghajlati és vízrajzi viszonyokat, a növény – és állatvilág, valamint a vizsgálati térségre jellemző társadalmi, gazdasági viszonyokat.

Mezőkövesd a Borsodi-Mezőség kistájba tartozik, amely aszimmetrikusan betelepült. A térség délkeleti részén nincs lakott hely, ezáltal a településsűrűsége kisebb az átlagnál. 14 település található a kistájban, melyből 2 városnak számít, az egyik Mezőkövesd, ami a kistájnak a központja. A többi település az Egri-Bükkalja kistájhoz tartoznak, mely a Bükk-hegység északi határait alkotja.

2.2.1. Domborzat, talaj

Mezőkövesd környékének domborzati adottságait meghatározza a dombok déli lejtése, valamint a Bükkről érkező patakok hordalékkúpsíksága. A sík felszín részben folyóhátak tagolják. Ezen kívül nagy változást jelent- főként a nyugati részen- az 1-2 méter mély folyómedrek (DÖVÉNYI 2010, 210).

A középkorban a triász tenger sok millió éven keresztül több méterben jellemezhető üledéket képezett mészkővázakból, ami a térség meghatározó alapköze. Folyóvízi kavics elsősorban Mezőkövesd és Emőd környékén jelenik meg (SUGÁR 2015).

A táj a Bükkből érkező patakok hordalékkúpján helyezkedik el, északi része enyhén hullámos síkság, míg a déli oldal alacsonyabb, a felszín lösziszap és homok fedi. A löszös anyagok csernozjom talajok, így zömmel szántóként és gyepterületként hasznosíthatóak. A mélyfekvésű löszös síkot réti és szikes talajképződmények uralják, ezáltal főleg szántóként és legelőként hasznosulnak. A szikes talajok közül a legnagyobb területet a réti szolonyec talaj borítja (DÖVÉNYI 2010, 2013).

2. ábra: Gyepes terület Szomolya felé tartó útnál
forrás: saját fotó

2.2.2. Vízrajz

A Bükkből számos patak folyik a vizsgálati terület felé. Név szerint a következők: Kis-Csincse, Geszti-patak, Sályi-patak, Kácsi-patak, Rét-patak, Nád-ér, Hór-patak, Kánya-patak és Ostoros-patak. Közülük a Hór- és a Kánya-patak megy keresztül a városon, melyből az előbbi látható a képen (3.ábra). Talajvizet 2-4 m között lehet találni. A kémiai jellege nagyobb részt kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos (DÖVÉNYI 211).

3. ábra: Hór-patak
forrás: saját fotó

A terület fontos vízrajzi eleme a Zsóry-fürdő gyógyvize. Néhány artézi kút található, amiknek a mélysége és vízhozama széles határok között váltakozik (DÖVÉNYI 2010, 212).

Mezőkövesden belül található a Kavicsos-tó, amely a már felújított Szabadidőparkon belül található, viszont magáról a tóról információt nem találtam, hogy mikor és hogyan alakult ki. Ezenkívül Bogács felé tartva egy horgásztó található. A 20 hektáros tó nemcsak a horgászok számára nyújt lehetőséget, hanem azok számára is, akik pihenni szeretnének. Pihenőpadok várják a kirándulókat, melyről a hegyekre nyíló fantasztikus panoráma nyílik.

2.2.3. Éghajlat

A város évente 1800-1900 óra napsütést élvez. Az éghajlata mérsékelt meleg-száraz (DÖVÉNYI 2010, 211), az évi középhőmérséklet 9°C . Évente 550 mm, a tenyészidőszakban 330 mm körüli csapadék a várható. A leggyakoribb szélirány ÉK-i irányú, de a DNY-i és a D-i szél aránya is egy szinten van az előbbivel, az átlagos szélesség pedig 2,5 m/s (DÖVÉNYI 211).

2.2.4 Növény- és állatvilág

A lehatárolt terület északi része a Bükki Nemzeti Parkhoz tartozik, érintve már települést. Az Alföld-peremi részekről a magasság növekedésével a hegység felé haladva alakultak ki az alföldi erdős-sztyepp erdők. (INT-003).

A meleg, száraz délies fekvésű lejtőkön, gazdag cserjeszinttel rendelkező tölgyesek fejlődtek ki. Legjellemzőbb cserje a húsos som (*Cornus mas*), kányabangita (*Viburnum opulus*) és az egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*). Helyenként előfordul nagy foltokat képezve az

azúrkek virágú erdei gyöngyköles (*Lithospermum purpureo-coeruleum*). A szomolyai kaptárkövek felett erdőszyepp vegetáció alakult ki. A terület jelentős állattani értékekkel is rendelkezik. Olyan védett ritkaságok, mint a fésűsbagoly jelenik meg (INT-004).

Mezőkövesd belvárosában a zöldterületek aránya viszonylag kevés. Egyedül a Hősök terén vannak nagyobb fák, amelyek árnyékot is adnak. Kifelé haladva a családi házak és a lakóépületek körül találunk kisebb-nagyobb fa csoportokat, cserjéket vagy különféle virágágyásokat.

A legnagyobb zöldfelülettel a Kavicsos – és Szabadidőpark rendelkezik. Mivel a legtöbb attrakció a belvárosban van, így kevés a zöldfelület arányuk körülötte, kivéve a Zsóry fürdőnél. A fürdőn belül és kívül is fasorok, facsoportok és több virágágyás is van kisebb vagy nagyobb helyeken. A város és a strand között mezőgazdasági terület, szántó és kis facsoportok vannak.

4. ábra: Kavicsos park
forrás: saját fotó

2.3. Regionális kapcsolatok, infrastruktúra

A város szempontjából fontos megvizsgálni a különféle kapcsolatokat. A jelenlegi helyzet miatt egyaránt, de még inkább a jövőre tekintettel. Folyamatos változások miatt mind a gazdasági és társadalmi viszonyok egyaránt számítanak.

A térségben Mezőkövesdről az összes település elérhető. Andornaktálya felé a 253-as útvonal halad, melyről Novaj és Ostoros elérhető, tovább haladva Egerbe érkezünk meg. Szomolya és Bogács Mezőkövesd felől külön-külön útvonalon közelíthető meg, utána Noszvajra érkezünk meg. Bogácsról eljutunk Cserépváraljára és Cserépfalura, majd nem messze tőle Bükkzsérc helyezkedik el. Kisebb méretű településekről van szó, ezért nincsenek összekötve egymással, ezáltal az eljutás egyik helyről a másikra nehezebb.

Jelenleg a városnak testvérvárosi kapcsolata van a németországi Bad Salzungen, lengyelországi Zory és az erdélyi Kézdivásárhely városokkal. Ezenkívül további kapcsolatot ápol a német Rüdeshelm, felvidéki Kiskövesd és Nagykövesd településekkel, valamint az olasz Petriolo városával (INT-005).

Mezőkövesd Város Önkormányzata kiemelten együttműködik turisztikai téren a Mezőkövesd Közkincstár Nonprofit Kft-vel, Városgazdálkodási Zrt-vel, Matyó Népművészeti Egyesülettel, Matyóföldi Idegenforgalmi Egyesülettel és helyi turisztikai vállalkozókkal (INT-005).

Mezőkövesd elhelyezkedésének köszönhetően az M3 autópályáról könnyen megközelíthető gépjárművel, valamint a várost elkerülve közvetlenül elérhető a Zsóry-fürdő, nem kell a városon keresztül menni. Teljes lakosság számára elérhető a víz, gáz, villamos energia, a telefonhálózat, internet.

2.4 Gazdasági és társadalmi viszonyok bemutatása

Az itt megtalálható különböző cégek alkalmazottjainak egy részét a környező településekről bejárók alkotják. Emellett a vendéglátás, turizmus területén is számos vállalkozás van jelen, ami szintén sok embert foglalkoztat. A Mezőkövesdi Városgazdálkodási Zrt. szolgáltatások széleskörű skálájával rendelkezik. Akárcsak a bankok és biztosítási üzletágak, valamint a kereskedelmi egységek. Szerencsére régóta megtalálhatóak a neves áruházláncok a városban, mely a turisták számára is jó hatással lehetnek (Spar, Tesco, Rossmann, DM) (INT-005).

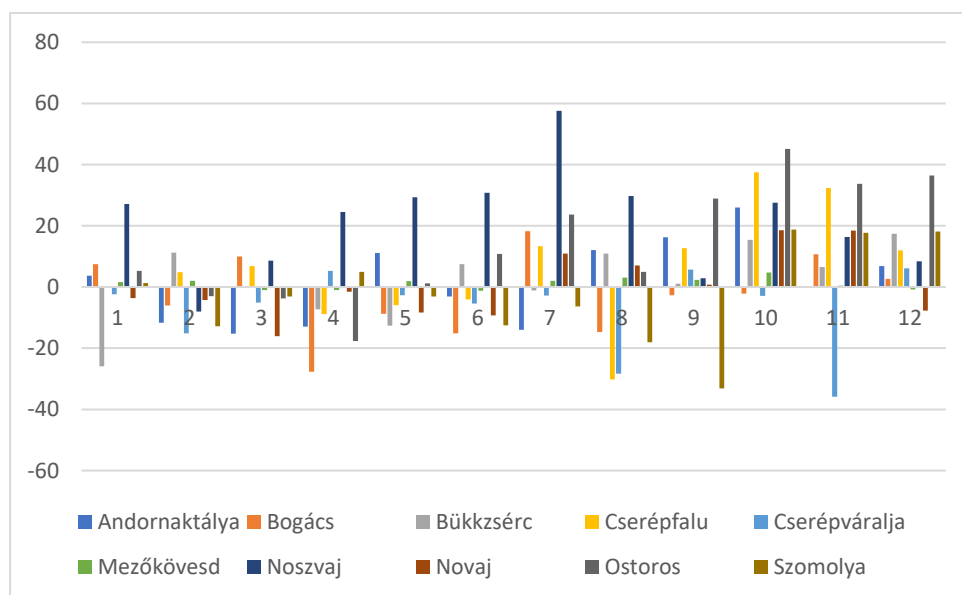
Az utak jelentős része aszfaltburkolatú, melyek a szennyvíz kiépítése során felújítottak. A vasútvonaltól egészen a Zsóry-fürdőig 5,5 km hosszon kiépített kerékpárút van, ami a város szélétől ki is van világítva. A lakosok nem csak biciklizésre használják, hanem futáshoz, sétához vagy görkorcsolyázáshoz is.

A város tömegközlekedéssel is könnyen megközelíthető, viszonylag központi helyen található az autóbusz pályaudvar, mellyel a környező városokba el lehet jutni, valamint egy-kettő távolabbi városba is. A vizsgálati térség települései is elérhetőek közvetlenül buszjáratokkal Mezőkövesdről. A helyi közlekedés a város és a Zsóry fürdő között busszal megoldott, a járatok száma a fő szezonban a turisták miatt magasabb. Mezőkövesden keresztül halad a Hatvan-Miskolc-Szerencs-Sátoraljaújhely-vasútvonal, Andornaktálya vasútvonala a község mellett végighúzódik, ezt a megállóhelyet Füzesabony-Eger vasútvonal érinti. A többi érintett településnél nincsen vasútállomás, busszal és autóval közelíthető meg.

Mindemellett viszonylag nagy szerepe van a mezőgazdaságnak is, ezen belül a szántóföldi művelési ág a domináns, de jelentős a vetőmagok termesztése is (őszi búza, tavaszi árpa). A gazdasági élet megváltozása fontos szerepet játszott a település életében, korszerű technikákat kezdtek használni. 1990-ben számos cég és egyéni vállalat alakult ki. Ugyanúgy elmondható a ruházati butikok, használatruha értékesítése is megjelent (INT-006).

A vendéglátói egységek száma ugrásszerűen megnövekedett az évek során. Ebben a körben működő vállalkozások alkalmazkodtak az idegenforgalomhoz, valamint a strandfürdő nyitva tartásához. Mind kedvező volt a turisták és a helyi lakosok számára is egyaránt (INT-006).

Megvizsgáltam a települések között a lakosság számának a változását, 2011-től vannak adatok és ahogyan a diagrammon is látható Mezőkövesden kívül a többi településnél nem kimagaslóak, egyedül Cserépváraljánál rendkívül alacsony a szám (1.melléklet). A belföldi vándorlási adatoknál az összes településnél voltak vándorlások kifelé és befelé is egyaránt (5.ábra), amelyről 2011- től vannak adatok egészen 2022-ig. A diagram alapján az elmúlt pár évben a településekre való bevándorlás volt a jellemző. Mezőkövesden kívül Bogács a másik nagyobb település, ahol a szálláshelyek és vendéglátói egységek nagyobb számban fordulnak elő (2. melléklet). Ezen kívül az iskolai végzettségekről is készítettem egy diagrammot. Legalább az általános iskolát elvégzők száma mindenhol kimagaslóan magas, viszont az egyetem, főiskola vagy bármilyen okleveles képzést elvégzők aránya rendkívül alacsony. A legkisebb mértéket Cserépváraljánál és a legnagyobbat Ostorosnál mutatja (3. melléklet).

5. ábra: Belföldi vándorlási egyenleg 2011-2022
forrás: Teir

2.5.Mezőkövesd és a matyó örökség

Mezőkövesd területe Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Heves megyével érintkező déli határán, Bükkalja és a Borsodi Mezőség találkozásánál, a Budapesttől Miskolcra vezető fő közlekedési irányok –országos út és vasút – mentén fekszik (BODOR 1921). Déli részén az autópálya határolja, észak felől a várost elkerülő főút található. A városon belül a tájrészlet határai északon az erdő, északkeleten az úthálózat és a lakóházak. Centrális fekvésének

köszönhetően könnyen megközelíthető innen több nemzeti park, történelmi emlékhely és világörökségi helyszín is (Hortobágy, Aggtelek, Tokaj).

A matyók a 19.századtól különülnek el környezetüktől, a színpompás viseletük és a gazdag színvilágú kultúra miatt. A matyók központja Mezőkövesd (6. ábra), de a néprajztudomány matyónak tartja a szomszédos Szentistván, Tard népét is, ahol számos tájház bemutatja a kultúra emlékeit, ezért a három települést együtt

6. ábra: Mezőkövesdi matyóház
forrás: saját fotó

Matyóföldnek hívjuk (INT-007).

Kutatások alapján a terület már a népvándorlás idejében lakott volt és feltételezhető, hogy a magyarság is megtelepedett ezen a helyen. Egy 1323-as oklevélben úgy említették meg, mint a királyné diósgyőri birtokának, majd az idő előrehaladtával sokat fejlődött a terület, ugyanis a 15. században már mezővárosként említették (INT-006).

A következő évszázadokban a város több nehézségen is átesett. Egyrészt a Mohács utáni időszak sok veszteség érte a várost. 1544 után hódolt területté vált, 1552-ben elpusztult és sokáig lakatlan volt. A lakosság egy része megmaradt és visszatelepült, de a 18. században kisebb idegen telepítés is történt. 1860-as évektől a várost a vasúti főútvonal érintette, mely megkönnyítette a szállítást és amivel Mezőkövesd az országos gazdasági rendszerbe is bekapcsolódhatott. 1941-ben Mezőkövesdnek sikerült elérnie a 20.000 ezer lakosságszámot, mely a legmagasabb volt fennállása óta (INT-006).

A későbbi népszámlálásoknál ez a szám csökkent folyamatosan. A 20 év alatti lakosok száma (5074) 1400 fővel meghaladta a 60 éven felüliek számát (3678). Ugyanez igaz a műveltségre is, nagy arányban volt azoknak az embereknek a száma, akik rendelkeztek középfokú vagy akár felsőfokú végzettséggel (INT-006).

A matyó nép ugyanabból a népcsoportból valók, mint a palócok. 1472-ben a település a nevét Mátyás királytól kapta és Szent László napján meg is jelent a király a városban, ezért gondolják sokan úgy, hogy a matyók a Mátyás becenevét viselik, mások szerint a matyó

inkább csúfnév. A XIX. század végén kezdtek el foglalkozni a népcsoport kultúrájával, népművészetével (INT-008).

2.6. Matyóföldi turizmus száz évvel ezelőtt és napjainkban

Az 1896-os millenniumi ünnepség része volt a matyó lakodalom bemutatása. Ezt az időpontot tartják a matyó népművészet felfedezésének, ekkor lett országos szinten híres. A következő nagyobb lépés az volt, mikor egy színdarab keretén belül bemutatták a matyó lakodalmat. Mezőkövesdről szállították a matyó népviseletet (7. ábra) és néhány pár által betanított

szereplők adták elő az Operaház színpadán (INT-009).

7. ábra: Matyó népviselet

forrás: <https://sulitura.hu/mezokovesd/matyo-muzeum>

A nagy sikerre való tekintettel az évek során különböző helyszíneken, előadásokban megjelent a matyó viselet, mellyel a népszerűsége folyamatosan nőtt. 1930-as évekre a kedvező fekvése és a fővároshoz való közelsége miatt a Matyóföld egynapos kirándulási célpont lett. Mivel a

személyautó és autóbusz elterjedt ezért az emberek gyakrabban utaztak az említett közlekedési eszközökkel, így a térség turizmusa nagymértékben fellendült. A nagy érdeklődésre való tekintettel a MÁV indított Budapestről Miskolcra vonatot, mely Mezőkövesden is megállt. Ezek után megnyitották a Matyó Vendégházat, ez volt a város legtöbbször látogatott létesítménye, mely később Matyóház éven futott tovább, amely munkahelyként is funkcionált. Kisebb csoportokba érkeztek a látogatók ide és emellett egy másik helyiségben múzeumként mutatták be a matyó népművészetet. A tömeges látogatók érdeklődése hamar meghozta gyümölcsét, hiszen kialakult egy állandó program a turisták számára (INT-009).

A matyóföldi turizmus keretében napjainkban már több szervezet, intézmény közreműködésével számos eseményen vehetünk részt. A látogatókat a Matyó Múzeum, a Gépmúzeum, a Kis Jankó Bori Emlékház, a Táncpajta és a Községi Ház várja. Egyik nagyobb esemény augusztusban a Nemzetközi Folklor Fesztivál, amelyen a matyó táncon kívül mindig más országok tánccsoportjai mutatják be hagyományos táncaikat végig menetelve a fő utcán (INT-009).

2.7. Vonzerők, szolgáltatások és elérhetőség

A lehatárolt területen belül az összes településnél feltártam az attrakciókat és a turisztikai szuprasztruktúra jelenlévő elemeit. A szálláshelyekkel csak Mezőkövesden foglalkoztam, mert azt szeretném elérni, hogy a városból kiinduló kirándulások révén legyenek felfedezhetőek a környékbeli látványosságok. Ezen felül az attrakciók megközelíthetőségével, elérhetőségével foglalkoztam részletesebben.

Mezőkövesden belül van lehetőség bicikli kölcsönzésre, így lehet kezdeni a túrát a városon belül majd innen tovább menni. Ezáltal össze lehet kötni a faluknál található turistalátványosságokkal a kirándulást. Ha több napos vakációban gondolkodnak a városon belül van lehetőség szállodákban, apartmanokban maradni.

2.7.1. Attrakciók

Napjainkban ki lehet jelteni, hogy a turizmus a világ egyik leggyorsabban fejlődő iparága. Magyarországon a turizmus évről évre növekszik, nagy kereslet van iránta (PUCZKÓ 2000).

Az utazási döntést, a konkrét desztinációt és attrakció kiválasztását számos tényező befolyásolja. A vonzerőt meghatározó tényező lehet az érdeklődés iránya, a hozzáférhető információk, az időjárás, a költségek, a mások által javasolt helyszínek vagy egy konkrét nevezetesség az adott településen, valamint a különleges események, rendezvények (PUCZKÓ 2000).

A következőkben szeretnék bemutatni a lehatárolt területen belül minden olyan látnivalót, attrakciót, amit érdemes meglátogatni. Mezőkövesdről induló egynapos kirándulásokhoz kiválóak, mert a város és falvak közötti távolság kevés és a nevezetességek is néhány km-re találhatóak az adott település központjától, vagy éppen a falu lakott területén belül helyezkednek el. Kerékpárral, személyautóval vagy tömegközlekedéssel egyaránt megközelíthetők.

Először is **Mezőkövesddel** kezdem, ami a szakdolgozatom témája szempontjából központi jelentőségű település. Az év minden szakaszában találnak a látogatók, vendégek pihenési vagy szórakozási lehetőséget, látnivalókat, programokat. Az előző részben említett helyszíneket szeretném

8. ábra: Matyó Múzeum
forrás: saját fotó

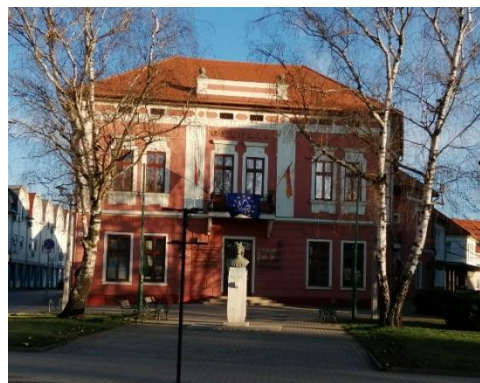
bemutatni részletesebben. A Matyó Múzeumot egy régi szálloda épületében rendezték be, a 8. ábrán látható, hogy előtte a legismertebb matyó hímzőasszony, Kis Jankó Bori mellszobra áll. A kiállítás bemutatja a matyóság életmódját és népművészetét. A múzeumban nyílt ajándékboltban emléktárgyak vásárolhatók. Ezenkívül megtekinthető a hagyományos matyó lakodalmas menet viselet, fotó műhely és egy korabeli parasztház berendezése.

9. ábra: Gépmúzeum

forrás: <https://www.magyarkincsek.hu/kulonleges-latnivalok/gepmuzeum/>

A Városi Galéria (10. ábra) Takács István festőművész állandó gyűjteményes kiállításának ad otthont. Az elsősorban látványos mennyezeti freskóiról ismert festő főműve az Egri Bazilika kupolafreskója, de számos más munkája található az ország 290 templomában is. A kiállítás 11 termében több, mint 200 alkotás látható, köztük tájképek, portrék, életképek és színekompozíciók (INT-011)

10. ábra: Városi Galéria

forrás: saját fotó

A Hadas Városrész egy régi település szerkezetét megőrző, skanzen-szerű városrész Mezőkövesden. Az épületek ma tájházként, alkotóházként működnek, ahol a használati és dísz tárgyak készítésének folyamatát lehet nyomon követni az érdeklődők számára. Többnyire mezőkövesdi, matyó ajándék és emléktárgyak is vásárolhatók (11. ábra) (INT-012).

11. ábra: Hadas Városrész

forrás: saját fotó

A Hadas városrésztől nem messze található a Népi Művészetek Háza (12. ábra), mely a Mezőkövesden több mint 60 éve megalakult néptáncegyüttes székhelye. Az épületben és az udvarán mutatják be az eredeti matyó lakodalmat és ez a központja a Matyóföldi Folklor fesztiválnak is. A gyerekek kézműves táborokban tanulhatják meg a régi kézművesség alapjait. A táncpajtában pedig néptáncot lehet tanulni.

12. ábra: Népi Művészetek háza
forrás: saját fotó

A mindenki által ismert Zsóry-fürdő a városon kívül helyezkedik el (13. ábra). Számos medence található, külön csúszdaparkkal is rendelkezik. Éttermek, boltok, szuvenír vásárlási lehetőségek várják az embereket. A belső épületekben uszoda, gyermek medence, szauna és gyógymedence is található. Ezenkívül a nyár során igyekeznek több programot szervezni az oda látogató turisták és a helyiek számára.

13. ábra Zsóry strand- és gyógyfürdő
forrás: <https://cserepkakas.hu/zsory-furdo/>

A mezőkövesdi Kavicsos-tó és Szabadidőpark tökéletes lehetőséget nyújt a családi üdülések adta nyugalomra, szabadidő eltöltésére, ahol érdemes megállni egy kis pihenőre (14. ábra). A szabadidőparkban számos olyan szolgáltatás található, ami minden korosztály számára megfelelő lehet.

14. ábra: Kavicsos park
forrás: saját fotó

A park közepén egy csodálatos szökőkút, valamint a part mentén egy stég került kialakításra. Családok számára jó választás lehet, ugyanis a templom mellett található területen egy óriási játszóteret létesítettek, ahol önfeledten játszhatnak és futkározhatnak a gyerekek, míg a szülők a padokon ülve figyelhetik őket egy kellemes beszélgetés keretében. A nagyobb korosztály számára kosárlabdapálya, gördeszkapálya és görkorcsolyapálya került kialakításra.

15. ábra: bogácsi pincesor

forrás: <https://hoviragvendeghaz.hu/bogacs-pincesor/>

Bogács Mezőkövesdtől északra és Szomolyától keletre található. Bogács a többi faluhoz képest nagyobb hírnévre tett szert az évek alatt. Ugyanúgy található egy termálfürdő, mint Mezőkövesden, a területe kisebb, ennek ellenére igen sokan ismerik. A legtöbbet látogatott helyszín Bogácson a

pincesor, melyből a legismertebb Cserép úti pincesor, ahol egész nyáron rengeteg

rendezvénnnyel várják a vendégeket (15. ábra). Figyelemreméltók még a Csecslyuki és Hintó-völgyi pincék is. Jóval csendesebb helyen találhatóak, de a természet adta gyönyörű környezetben alakították ki a tulajdonosai (INT-013). Az országos kerékpárút itt halad el, nincs külön útszakasz kialakítva, csak felfestés jelzi az útvonalat. Kerékpártároló a pincesoroknál nem található, de annál több hely van az autók számára. Ezeken kívül a Szent Márton műemléktemplom tekinthető meg, valamint pár perc sétára egy kilátóhoz lehet felmenni, ahonnan gyönyörű kilátásban részesülünk egész Bogácsra.

Cserépfalu Egertől 22 km-re keletre, a Hór-patak völgyében fekszik (INT-014). Az itt található Subalyuk régészeti szempontból jelentős barlang (16. ábra). Az országban először ebben a barlangban találtak neandervölgyi embertől származó csontmaradványokat.

16. ábra: Subalyuk barlang

forrás:

<https://kirandulastervezo.hu/latnivalo/cserepfalu/suba-lyuk-barlang>

Kedvelt kirándulóhely, mely a Bükki Nemzeti Park területén helyezkedik el és Magyarországon

fokozottan védett barlangjai közé tartozik. A Hór-völgy fölött kiugró keskeny, sziklás gerinc végén állt az Ódorvár. Építésének és elpusztulásának ideje ismeretlen. A romokról csodás kilátás nyílik Dél-Bükk hegyláncaira. A kaptárkövek közül az egyiket Ördögtoronynak nevezték el, amelyről a tanösvény a nevét kapta, ezekből három darab kaptárfülke található. Ezen a tanösvényen haladva találhatjuk a Kisamerikai barlanglakásokat a Berezdi sétányon. Felette emelkedik a Millenniumi kilátó, melynek formája egy kaptárköre emlékeztet. Cserépfaluban több pincsort is tartanak számon, összesen 7 darab pincesor található, Berezdalji, Pásti, Fidóci, Csecslápai, Suragördi, Pincevölgyi és Kácsi úti pincék. Ezen a

helyen minden évben megtartják a Pince-, Bor- és Nótatúra & Cserép Falunap rendezvényt. A helyszín a Berezdi pincesor, zenés bortúrára várják a vendégeket. Megismerhetik a helyi borászokat, borokat, miközben finomabbnál, finomabb borokat kóstolhatnak. A bortúra során összesen 8 pincébe térhetnek be az ide látogatók (INT-014).

A Berezdi sétány északi részénél található a Kőporost, ahol nyaranta zenés programokkal várják a vendégeket. Kiállítóhelyek, mint például a Subalyuk-Múzeum, Cserépfalvi Imre emlékszobra és a Gazdaház is látogatható. Lehetőség van prospektusokat és ajándéktárgyakat vásárolni. Külön a borkedvelőknek ajánlott egy túra, mely keretén belül 4 pincesor, 4-7 pincében, 8-12 féle bor kóstolásának lehetőségével várja a vendégeket (INT-014).

Cserépváralja Mezőkövesdtől 18 km-re északra fekszik. Látnivalói közül az első a kaptárkövek, melyek a falu határában találhatók. Legtöbbjük kúpformájú és különböző méretű. Egészen az ezredfordulóig jellemző volt a barlanglakások használata. Napjainkban ezek a házak megtekinthetőek, általuk megismerhető a Bükkalja lakosainak egykori életmódja. Építészeti ritkaságnak számít a településen egy modern római katolikus templom, melyből

17. ábra Cserépvár romjai
forrás: saját fotó

összesen csak kettő van az országban, a másik Hollóházán található. Csaba László magyar építész tervei alapján épült 1961-ben. Tovább haladva erdős részhez érünk, jelek segítségével eljutunk egy kápolnához. Először kastély volt, majd kápolnává alakították. Érdekesség, hogy Munkácsy Mihály gyerekkora egy részét itt töltötte. A kápolnát ma már nem használják. A szomszédságában áll a műemléki védelem alatt álló török kori kútház. A vár felé haladva egy gabona tároló vermet találhatunk alatta. Sokáig gondolták, hogy védelmi célból készültek, de régészeti kutatások megállapították, hogy gabonák tárolására használták. Végül elérünk a Cserépvár romjaihoz (17. ábra), amiből viszonylag kevés maradt fenn (INT-016).

18. ábra: római katolikus templom
forrás: saját fotó

Bükkzsérc a Bükki Nemzeti Park déli határán fekszik, 25 km-re Egertől északkeletre és 30 km-re Miskolctól délnyugatra. Bükkzsérc hagyományos faluképet mutat, gyönyörű panoráma, tiszta, egészséges levegő, amely pihenést és nyugalmat biztosít a látogatók számára. A helyi sajátosságok közül érdemes ellátogatni a római katolikus templomhoz (18. ábra), mely a község egyetlen műemléke. Ezenkívül, ami több turistát vonz, a pincesorok. 1,5 km és 2 km távolságban helyezkednek el borospincék, melyek közül a legismertebb a Pelyhe pince. Napjaink múzeummá alakították ki. A pince alkalmas kulturális rendezvények megtartására is (INT-017).

19. ábra: De la Motte kastély
forrás: saját fotó

Noszvaj Bogácstól észak-nyugati irányba helyezkedik el. Ahogyan beértünk a faluba a főúttól balra a barlanglakások találhatók. Egyfelől védettséget élvező építészeti emlék, melyek vulkanikus eredetű felszíni riolittufából kialakított különböző térformák. Maga a megtekintése belépődíjas és van nyitvatartási idejük is. Tovább haladva következő célpont a De la Motte kastély (19. ábra). A barokk

stílusú épület és a hozzátartozó park teljes egészében látogatható. Ahogy az előző helyszínnél írtam itt is van belépődíj és nyitvatartási idő. A kastély előtt nagyon kevés a hely, nincsen kijelölt parkoló. A kastély előtt egy részletes térkép áll egész Noszvajról. Megtalálhatók rajta a látnivalók, rendszeres rendezvények, különféle közintézmények és szolgáltatások. A Galassy-kastély Szomolya és Noszvaj között késő eklektikus stílusban épült, jelenleg szállodaként funkcionál (Fényes Hotel).

Az északi területen fekvő erdőben egy rejtvényfejtő túra indul, a cél megtalálni mind a 8 forrást és a hozzájuk tartozó talányt megfejteni. A túra 7,5 km hosszú és 350 m a szintemelkedése (INT-018). Egész napos program, de felosztható 3 részre. A hozzátartozó túratérképet a környékbeli kávézókban és cukrászdákban lehet beszerezni.

20. ábra: Mész-hegyi sziklafal

forrás: <https://www.mozgasvilag.hu/turazas/turautak/az-egri-kaptarkovek-nyomaban>

Szomolya is híres a kaptárkövekről, mely a falu határában a Kaptár-völgy fölött, a Vén-hegy délnyugati oldalában lévő hatalmas kúppokkal, sziklaormokkal tagolt riolittufa vonulat.

Összesen 13 egymástól jól elkülöníthető kaptárkövet foglal magába (21. ábra). Számos

legenda, tudományos elmélet született a kaptárkövek fülkéiről. Az egyik, hogy síremlékek voltak, a fülkékben az elhunytak hamvait tartalmazó urnákat helyezték el. Másik elmélet szerint, ami a leginkább ismert, hogy a fülkékben méhkaptárokat tartottak (INT-019).

1958-ban kőbányát nyitottak meg ezen a területen, de súlyos károkat okozva 1960-ban nyilvánították védetté. Később tanösvényt létesítettek és a jobb megközelíthetőség érdekében korlátokat, lépcsőket építettek (INT-019).

21. ábra Szomolya kaptárkövek

forrás: <https://kirandulastippek.hu/bukk/szomolyai-kaptarkovek>

22. ábra: Nagyvölgy-tető kilátó

forrás: saját fotó

Szomolya Mezőkövesdtől északra helyezkedik el. A falu híres a Cseresznye fesztiválról, melyet június elején tartanak meg, amikor három kijelölt cseresznyéskert is meg tekinthető. A falu közepén egy látványterképet találunk szépen illusztrálva, melynek segítségével az összes nevezetességhez eljutunk. A kaptárkövek természetvédelmi területen vannak, ahova gyalog tudunk eljutni. A kiindulási

pontnál az autók számára kialakítottak parkolóhelyet. Nem messze tőle egy domb tetején a Nagyvölgy-tetői-kilátó található, egészen messze el lehet látni fentről (22. ábra). Mindemellett itt is van lehetőség borkostolásra, egész évben várják a családi és baráti

társaságokat, egybekötve pincelátogatással. A szolgáltatás igény szerint színesíthető különféle ételekkel és zenés műsorral.

23. ábra: Világháborús emlékhely
forrás: saját fotó

Mezőkövesd felé haladva egy leágazásnál eljutunk **Novajra**. Kisebb faluról beszélünk, így leginkább ezen belül vannak látnivalók. Világháborús emlékmű (23. ábra), római katolikus templom és egy borház van. A falun belül pihenőhelyek, élelmiszerbolt, kerékpároknak tároló van.

Nem messze Novajtól **Ostoros** következik, amit egy rövidebb út kapcsol össze. A falu területe nagyobb, hosszabb, mint Novaj. Turisták számára több látnivaló is elérhető. A Kossuth Lajos tér egy modern felújított rész, ahol a gyerekek számára kialakítottak egy játszóteret, padokat helyeztek el és egy kút is található. Emlékhely, múzeum és műemlék is várja az arra járó turistákat. Kirándulás szempontjából 1 km gyalogútra van a török-kori kilátó (24. ábra). A falu déli részén pincesorok sorakoznak és a Szépasszony-völgyi pincesornál széleskörű borválaszték érhető el. A pihenni vágyók számára kisebb domboldalon egy emlékpark van, előtte megtekinthető Szent István szobra.

24. ábra török-kori kilátó
forrás:

<https://lithosphera.hu/2016/11/csu-nyamunka-osi-obszervatorium-a-bukkaljan/>

25. ábra: Mocsáry-kastély
forrás: saját fotó

Andornaktálya közvetlenül Eger alatt helyezkedik el, mondhatni majdnem összenőtt a két település. Leginkább a borászatról híres, rengeteg magán borpince található a fő utcán haladva végig, borkóstolási lehetőségek is akadnak. Kiváló hely például az Agria Borászat Szövetkezet. Ezenfelül a Mocsáry-kastély megtekintése ajánlott látogatók számára (25. ábra).

A lehatárolt területen belül Mezőkövesden kívül más településeken is vannak helyi látnivalók, nevezetességek. Mindenki által ismert egeri Bazilika (26. ábra), hiszen, ha az ember **Egerben** jár nem lehet kihagyni és ezzel együtt már a várhoz is el lehet sétálni. Eger híres a borászatáról is.

26. ábra: Bazilika

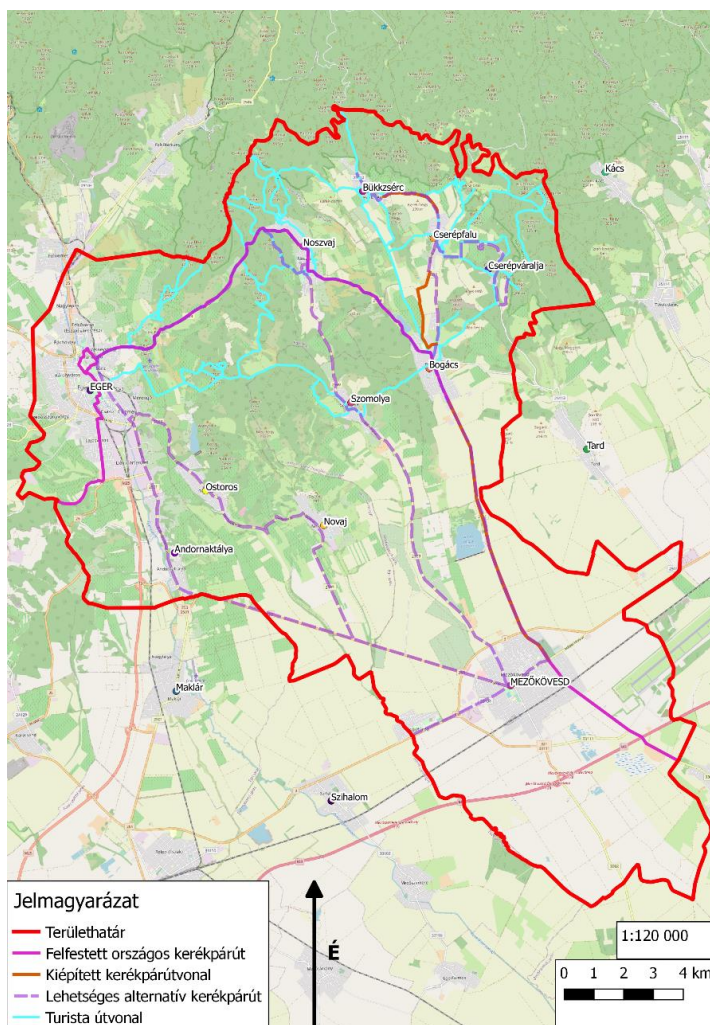
forrás:

<https://visiteger.com/uploads/1623075504bazilika2.jpg>

Nem hiába írtam a végén Egerről, ugyanis a belvárosa nem volt cél, hanem inkább, mint alternatív lehetőség fennáll, mert önmagában is nagy terület, még Mezőkövesdtől is. A külterületeken található borászat, ami fontos a térségi fejlesztés szempontjából, illetve mivel nagyon sok látnivaló van ezért az alternatív útvonalak oda is befutnak, de nem célja a dolgozatnak Eger feltárása.

2.7.2 Utak, útvonalak

Az 1-es számú országos kerékpárút teljes egészében Mezőkövesd keleti oldalán húzódik végig, kikerülve az egész várost. Bogácsra érkezve két irányba lehet folytatni az utat, a kerékpárút Noszvaj felé halad tovább Eger irányába, majd innen tovább halad nyugatnak (27.ábra). Mezőkövesd és Bükkzsérc között kerékpárút épült 2021-ben, ami 20 km hosszúságú, kedvező azok számára, akik a települések között biciklivel szeretnek közlekedni. A Vizsgálati tervlapon/27. ábrán szaggatott vonallal több alternatív útvonal is látható. Több irányba is lehet haladni, ami által az összes település érintve lesz.

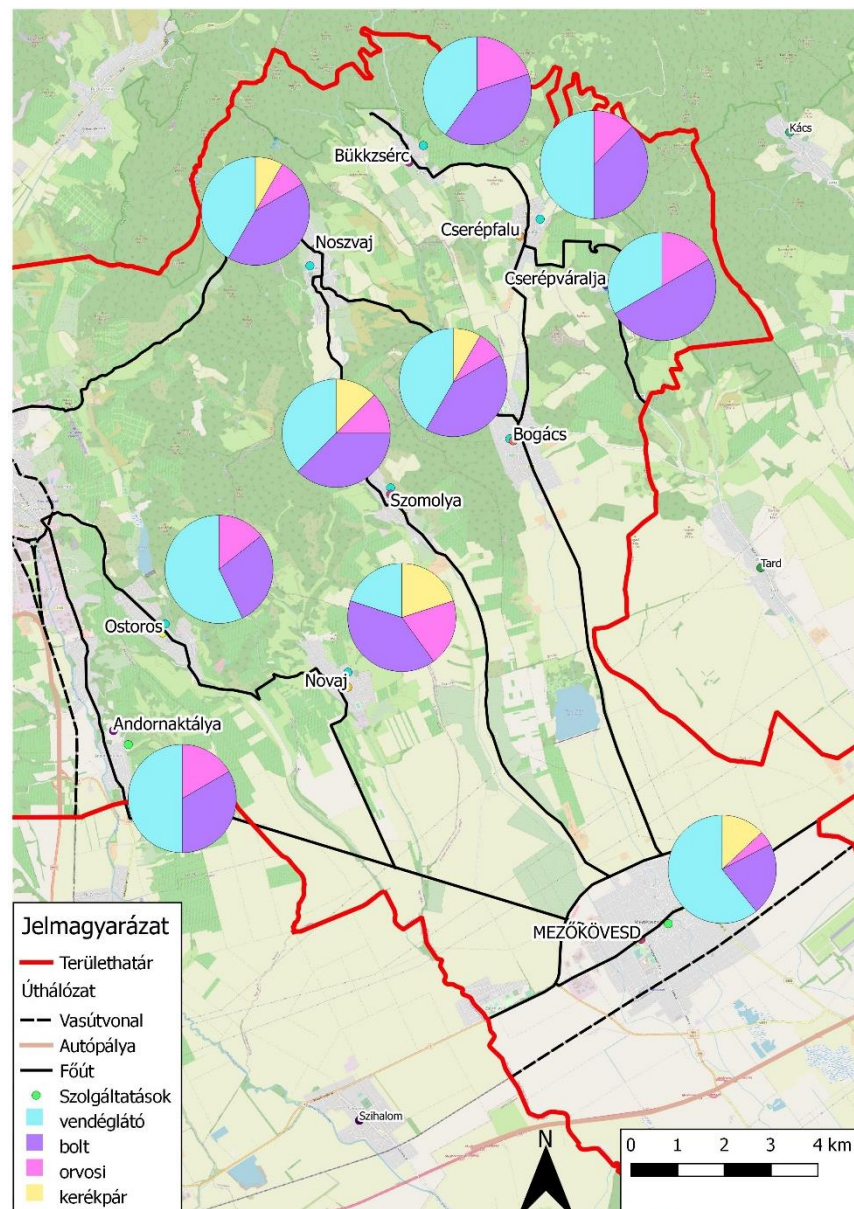

27. ábra: Útvonalak ábrázolás

2.7.3. Turisztikai szolgáltatások, szuprastruktúra

Az összes érintett települést megvizsgáltam, mi az, ami megtalálható a különféle szolgáltatások közül. Táblázatot készítettem a vendéglátóhelyekről, boltokról, kerékpárszervizekről, orvosi rendelőről, valamint Mezőkövesden a szálláshelyekről is (2. táblázat).

A turisták/látogatók számára fontos, hogy a mindennapi élethez való szükséges dolgok könnyen elérhetőek legyenek egy adott településen belül. A tervezett turisztikai fejlesztések

28. ábra: Szolgáltatások ábrázolása

szempontjából a legfontosabb elemeket ábrázoltam egy térképen (28. ábra). A térkép alapján Mezőkövesd és Eger városában több szolgáltatás van. A többi településnek mivel a területe kisebb, ezért kevesebb lakosságszámmal rendelkezik, így a szolgáltatásokból is kisebb számban jelennek meg, vagy nincsen az adott településen belül.

A vendéglátóhelyek tekintetében jól ellátottnak tekinthető a vizsgált terület, mert minden településen található legalább egy vendéglátóhely. Különböző típusba sorolhatók: étterem, büfé, kocsmá, cukrászda és borozó, melyeket összesítettem egy táblázatba (1. táblázat).

	Étterem	Büfé	Kocsmá	Söröző	Borozó	Cukrászda
Mezőkövesd	11	5	3	4	-	3
Bogács	6	1	2	-	6	-
Cserépfalu	3	-	-	-	3	-
Cserépváralja	2	-	-	-	-	-
Bükkzsérc	3	-	-	-	2	2
Noszvaj	3	-	-	-	2	2
Szomolya	2	-	-	-	6	-
Novaj	-	-	-	-	-	-
Ostoros	-	-	-	2	3	-
Andornaktálya	-	-	-	-	3	-

1. táblázat: Vendéglátóhelyek számának vizsgálata

Orvosi rendelőknél Mezőkövesden a Városi Önkormányzat Rendelőintézet szakellátásban kiemelkedő a többi településtől, mint például sebészet, nőgyógyászat, bőrgyógyász, fül-orr-gégészet, vérvétel, tüdőgyógyászat, szemészet, röntgen és neurológia, ezen kívül házi orvos rendelés is van, felnőttorvosból 7, gyermekorvosból 2 rendel a városban. A többi településnél a rendelőintézetekben nincs lehetőség szakrendelésre, ezért vagy Mezőkövesdre, vagy Egerbe utaznak el. Eger megyeszékhelyként a lehetőségek számát tekintve több mindenre van igény.

A boltok típusait tekintve vannak a kisebb üzletek (pl. abc, vegyes bolt) és a nagyobb szupermarketek/hipermarketek például Lidl és Spar és Tesco, ahol sokféle élelmiszert és háztartási árucikket kínálnak.

Mezőkövesden belül megvizsgáltam a szálláshelyeket, típus szerint panziók, üdülőházak és kempingek. A városon belül és a Zsóry területén is lehetőség nyílik szállás foglalásra, melyből 16 darab található. A kerékpárszervizekből a legtöbb településen elérhető, viszont Mezőkövesden bérelni is van lehetőség biciklit, a belvárosban és a Zsóry fürdőnél. Az árak korcsoport, időtartam (1 órát vagy 5 órát jelent) és napi használat szerint értendő.

3. Szintézis

Szintéziseim célja, hogy az előző fejezetekben feltárt információkat elemezzem és értékeljem, mind szövegesen, mind ábrák, térképek segítségével. Először is kiértékelem az attrakciók elérhetőségét és az attrakciók közötti távolságot. Mi az, ami közvetlenül elérhető és mi nem. Értékelem az utak állapotát és kiépítettségét, kerékpározhatóságuk szempontjából. Kitérek a turisztikai infrastruktúrára, ebből a meglévő és a lehetséges kerékpáros útvonalakra, de az egyéb infrastruktúrás elemeket is megemlítem. A szuprastruktúra elemek értékelése nyitvatartás szerint, valamint a szolgáltatások mennyisége és minősége alapján való kiértékelése. Végezetül egy SWOT elemzést készítek az eddigi értékelésekről.

3.1 Az attrakciók értékelése

A vizsgálati részben leírt attrakciókról egy táblázatot készítettem (4. melléklet), melynél településenként fel vannak sorolva. Négy típus szerint csoportosítottam és az Értékelési tervlap segítségével ábrázoltam, hogy melyik településnél melyik típus fordul elő. A csoportokat az alapján döntöttem el, hogy a térségen ez a négy féle fordul elő és határozza meg a településeket.

Ez alapján felmértem, melyik településnél mi a jelentősebb, miből van több, például Mezőkövesden a kulturális örökség dominál, leginkább múzeumok, kiállítások találhatóak. Minden település más, de ha az egész lehatárolt területet tekintjük a kulturális attrakciókból van a legtöbb. Mezőkövesd a matyó hímzésről, táncról híres, ezért is a legtöbben így emlékeznek rá. Bogács, Cserépfalu, Noszvaj, Szomolya és Andornaktálya településeknél a borászat, a borospincék a kiemelkedő. A számos szőlős terület lehetővé teszi, hogy a turisták és helyi lakosok többféle borkóstoláson vegyenek részt. Cserépváralja, Novaj és Ostoros településeit leginkább a területen belül megtalálható látványosságok teszik érdekessé, valamint a kiránduló helyszínek, melyekhez fűződik valamilyen történet.

Az állapotukat tekintve mind a sport és gasztronómiai helyszínek megfelelő állapotúak, de az építésük óta volt idő, mikor kisebb felújítások történtek. A boros pincék esetében a régiesebb kinézet megmaradt, ami nem feltétlenül rossz, hiszen a hagyományos pincék mindenki számára jobban kedvez. A kulturális látnivalókba tartoznak a történelmi helyszínek is, mint például a Cserépvár romjai vagy Noszvajon a barlanglakások. Mindegyik látnivalónak a jelentősége nagy, főleg az egyes települések számára. Bemutatja a térséget, a történelmi múltat, ahogyan létrejött. A turista útvonalak kialakítása miatt könnyen eljuthatunk a természet által létrehozott látnivalókhoz.

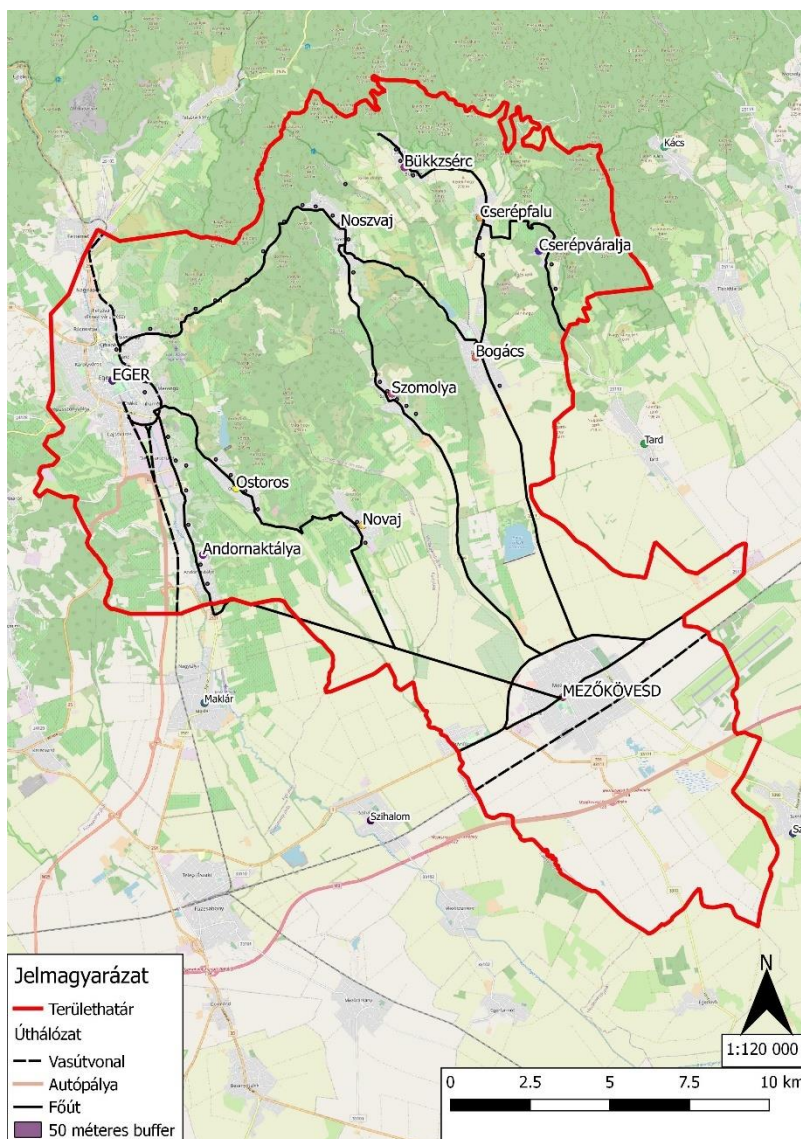

A terület elhelyezkedése miatt is indokolt, hiszen a Bükk hegység alatt van, az északi részén erdős terület határolja, rengeteg a kirándulás lehetősége. A világháború és török kori háború miatt minden település érintett volt valamilyen formában, ezáltal történelmi helyszínek, szobrok találhatóak minden településen.

Szerencsés helyzetnek mondhatjuk, hogy az erdőben lévő látványosságok nincsenek messze, nem kell több km-t sétálni vagy több órát. Ezért is fér bele sok élmény az egy napos kirándulásokba, mert a települések központjából könnyen elérhetőek a vonzerők, legtöbb esetben a fő utcáról indul az út és a turistajelzések segítségével egyszerűen meg is találhatók. Az attrakciók mellett rengeteg programmal várják a turistákat egész évben. Egy táblázatba soroltam fel őket és 4 típus szerint értékeltem ki, kulturális, borászat, sport és gasztronómiai.

Az országos kerékpárút a települések közül keveset érint, így a lehetséges alternatív útvonallal együtt mindegyik települést könnyen el lehet érni, ezáltal az attrakciók sem maradnak ki. A kiértékelés során kettő térkép segítségével fogom megfigyelni, hogy az adott attrakció milyen távolságra van az egyes útvonalaktól, valamint a buszmegállóktól.

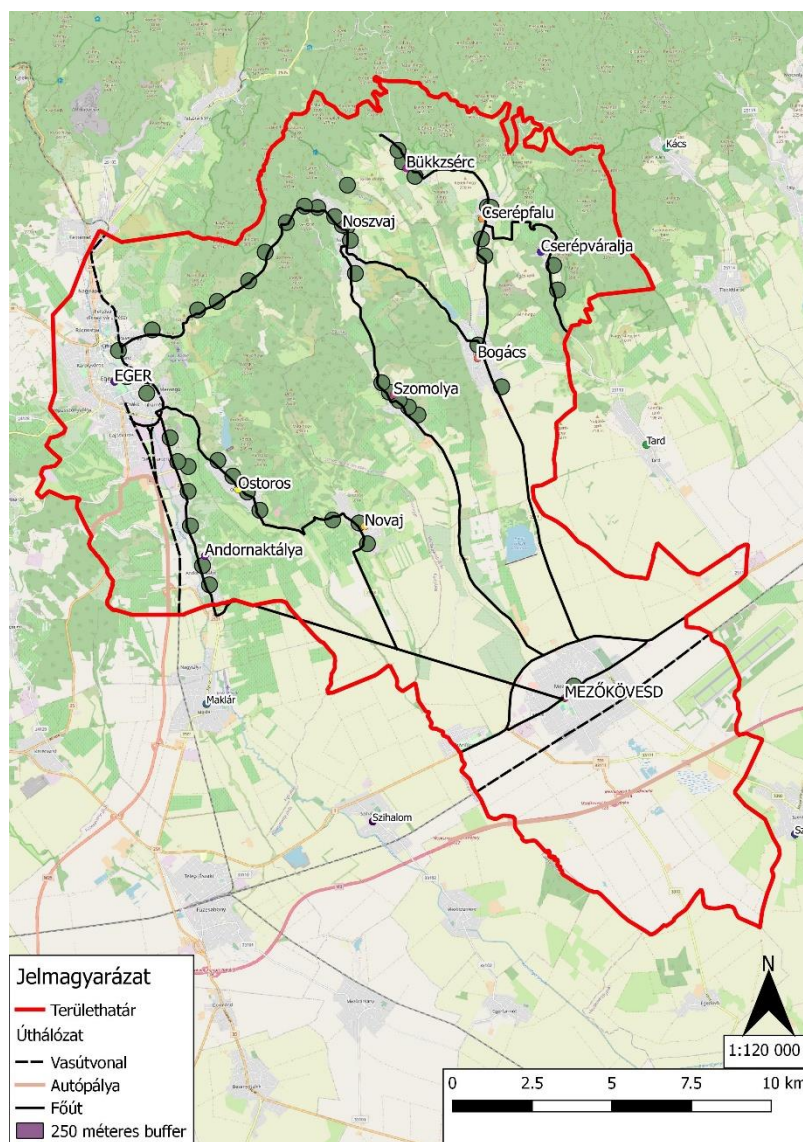
A térképen 50 m-es bufferrel figyeltem meg az attrakciók elhelyezését (29. ábra). Mezőkövesden a buszmegálló központilag elhelyezett, közel vannak egymáshoz a látnivalók, így könnyen megközelíthető.

29. ábra: 50 méteres buffer távolság

Hasonló helyzetben van Andornaktálya és Bogács, ahol a buszmegállókhöz szintén közel van és gyalogosan, kerékpárral könnyen megtalálható. A további 7 településnél a bakancsos attrakciókon kívül a többi látnivaló a községen belül található. A térkép alapján az 50 méter távolságába nem esik egy attrakció sem, de közel helyezkednek el a buszmegállóhoz.

250 méteres buffer távolságnál már látható a térképen is, hogy egyes településeknél érinti a látnivalót, ebből adódóan nem kell nagy távolságokra gondolni és nyugodtan végig lehet haladni az egyes attrakciókon (30. ábra). A túrázni vágyók számára is kedvező, mert a különféle túraútvonalak teljesíthetők kevesebb, mint egy nap alatt és másra is jut idő az adott településen belül és belefér más falu is. Mivel kis térségről beszélünk a legtöbb esetben, nincsenek nagy távolságok az attrakciók között, pár óra alatt végig lehet sétálni az adott falun keresztül.

30. ábra: 250 méteres buffer távolság

3.2 A turisztikai infrastruktúra

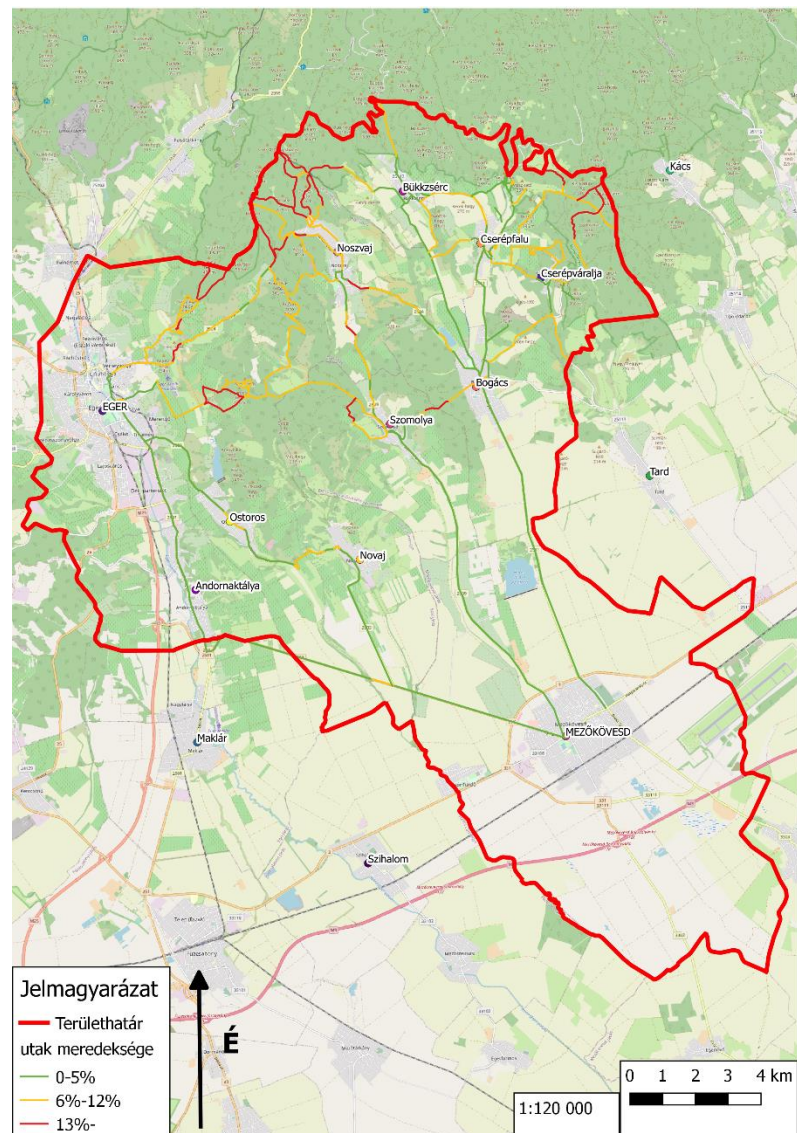
Az infrastruktúra számára a legfontosabb az utak minősége és állapota, a kerékpározók és a számos tömegközlekedési eszközök számára. Ebben a fejezetben a már megvizsgált kerékpározáshoz alkalmas útvonalakat értékelem. A szempontok a meredekség, kiépítettség és a jelenlegi állapotuk alapján lesz.

Az egyéb infrastruktúra elemekhez tartoznak, olyan egyéb dolgok, melyek nélkülözhetetlenek az egy napos kirándulásokhoz. Az értékelés során megfigyelem, milyen elemek találhatóak a térségen belül és ebből következtetést vonok le, hogy milyen hiányos elemre van szükség az egyes településeken.

3.2.1 Utak

Az országos kerékpárút két szakaszra bontható, mivel vannak olyan részek, ahol felfestéssel jelzik a bicikli sávot és valahol ki van építve (25. ábra). Mindkettő esetén az útvonalak kiépítettsége és minősége kiváló. Ennek az oka, hogy a kerékpáron kívül az autóbuszok és az autók számára is ez az útvonal van kialakítva. A lehetséges kerékpárútnál a legtöbb esetben a fő út vonalán kell haladni, viszont az utak minősége nem teszi lehetővé a könnyű kerékpározást.

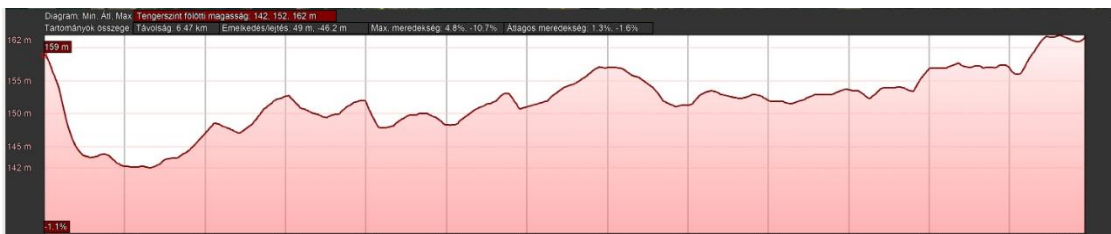
Az értékelés legfontosabb része a kerékpárutak és a tansövények jellemzése, kiértékelése. Először is az utak meredekségét figyeltem meg, majd térképen ábrázoltam az eredményeket (31. ábra).

31. ábra: Útvonalak meredeksége

Három kategóriába soroltam, 0-5%, 6-12% és 13%-ra. Az első csoport a könnyű, második a közepes és a harmadik a nehéz (29. ábra). Szín szerint is csoportosítottam, a könnyű zöld, közepes sárga és a nehéz pirosat jelent. A térképen látható, hogy leginkább a közepes kategóriából van a legtöbb, egy-két helyen jelenik meg a piros.

A lehatárolt terület északi részén mutatkozik a legnagyobb meredekség, ami a 32. ábrán is látható a domborzati kép alapján, amely Eger és Noszvaj közötti útszakaszt ábrázolja. Középen előfordulnak dombok, de kerékpárral és gyalog is teljesíthetők az útvonalak – erőnlétől függően. A terület déli része viszonylag sík, a 33. ábrán Mezőkövesd és Noszvaj közti útvonal látható, mely érinti Szomolyát.

33. ábra: Eger és Noszvaj közötti útszakasz

32. ábra: Mezőkövesd és Noszvaj közötti útszakasz

Az utak minőségét is értékeltem, szintén kettő kategóriát határoztam meg. Szilárd burkolat, és kitaposott ösvény. Pontok alapján a burkolat 2-t és az ösvény 1-et ér. A pontozást elsősorban a kerékpározás szempontjából határoztam meg. Az 1. ábrán jelöltem a lehetséges alternatív útvonalakat, melyeknek a minősége burkolat, a gyalogos túraútvonalak kitaposott ösvények, könnyen észrevehetőek és segítenek a túrajelzések is.

A bejárás során megfigyeltem, hogy a szilárd burkolat minősége néhány szakaszon nagyon rossz. Eger és Andornaktálya környékén felújították az útvonalat és a kerékpár sáv is meg van jelölve, de például Novaj felé, a leágazásnál látható, hogy nem foglalkoztak vele. Kerékpár sáv nincsen és az autók és buszok számára is nehéz közlekedni, keveredik a minőség és a kerékpársáv léte (35. ábra).

34. ábra: Novaj felé tartó útszakasz
forrás: saját fotó

Általában kevésbé ismert és látogatott, valószínűleg kevesebb autóval találkozhatunk az úton. Ez nagyobb biztonságot és nyugalmat jelenthet.

A lehatárolt terület északi részén izgalmasabb az útvonal a kerékpározók számára, a lehetséges alternatív útvonalakat is hasonló útszakaszok jellemzik. Az ilyen fajta változatosságok hozzájárulhatnak az élmény gazdagításához.

Az útvonalak másik típusa, hogy jól kiépített, viszont kerékpársáv nincs felfestve. A képen is látható erre egy példa, mely Szomolyán készült (36. ábra). A térségben a legtöbb útvonal ehhez hasonlóan lett kialakítva. Szerencsére a szélességét tekintve egy bicikli sáv teljes mértékben elfér és az autók a buszok számára sem zavaró.

35. ábra: Szomolya útvonala
forrás: saját fotó

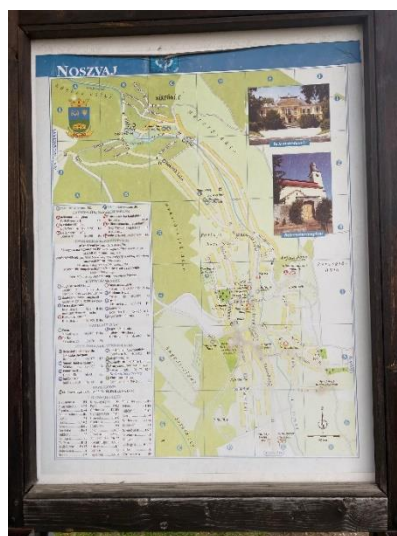
3.2.2 Egyéb infrastruktúra elemek

Az egyéb infrastruktúrás elemek a mindennapi élethez és kiránduláshoz köthető dolgok. A bejárás során megfigyeltem azt is, hogy ezekből az elemekből mennyi található egy településen belül és hasznosak-e a turisták számára.

Elsőként az információs táblákat figyeltem meg. Szinte minden településen található. A turisták számára a különféle kirándulásokhoz elengedhetetlen, hiszen ezekkel tudnak tájékozódni. Általában a városról, egy-egy műemlékről vagy a kirándulói célpontról írnak, amihez segítség a különböző képek és a térkép is (37. és 38. ábra).

37. ábra: Cserépvárról szóló információs tábla
forrás: saját fotó

36. ábra: Noszvaj települési tábla
forrás: saját fotó

Napjainkban a vendéglátóhelyeken a mosdó kialakítása elengedhetetlen. A térségen belül is az összes étteremnél megtalálható mosdó, ami abban az esetben jó, ha nincsen kialakítva kimondottan a turisták számára. Ez utóbbi sajnos a legtöbb településre igaz. A bejárás többször is találkoztam ezzel a problémával. Úgy gondolom, egy étterem nem lehet mindig megoldás, hiszen akad olyan hely, ahol csak fogyasztással együtt lehet használni a mellékhelységet.

Pihenőhelyek, padok a legtöbb helyen előfordultak, általában egy parkon belül, viszont a vízvételi lehetőség annál kevesebb volt. Számomra meglepő volt, hiszen több turista előfordulhat és a víz létszükséges az ember számára. Kerékpár tároló is mindenhol van, a kisebb településeken általában az élelmiszerbolt előtt, néhány kerékpár számára elengedő. Mezőkövesden sincs ez másképp, de jóval több van belőlük, ami a turisták számára megfelelő, bárhol letudják rakni szinte és könnyen megtekinteni a látnivalókat.

3.3 A szuprastruktúra értékelése

A szuprastruktúra elemek értékelése a négy megvizsgált típusból fog állni. Értékelem a különféle éttermek, élelmiszerboltok és egyéb szükséges üzletek nyitvatartási időpontjait, valamint a településeken előforduló szolgáltatások mennyisége és minősége alapján fog történni. Ezenkívül egészségügy szempontjából az orvosi rendelők, valamint a biciklik szempontjából a kerékpárszervizek értékelése szintén fontos.

Először is az éttermek nyitvatartási idejük általában reggel 10 órától este 7 vagy 9 óráig tart. Hétvégén változatlanul nyitva tartanak. A szombati napokon általában pár órával tovább tart a nyitva tartás, vasárnap az étteremtől függ, valamint a hely látogatottságától. Hamarabb bezárhat a vendéglátóhely, vagy a rendes zárási ideig nyitva tartanak. Ez igaz az összes településen előforduló étteremre. Bogácson a pincesorok nyitva tartása tovább tart, ugyanis az éjszakába nyúló programok, zenés-táncos események várják a vendégeket, turistákat.

Az élelmiszerboltok esetében kötelező, hogy minden településen legyen legalább egy. A vizsgálati részben már készítettem erről egy táblázatot (2. táblázat), ami alapján Andornaktályán, Ostoroson, Novajon és Bükkzsércen kettő található. Szomolya, Cserépváralja és Cserépfalun belül három üzletet találunk. A nagyobb településeken 5 különböző boltból tudunk választani, ilyen Mezőkövesd, Bogács és Noszvaj. Mezőkövesden a választék kimagaslóan különbözik a többitől, hiszen a nagyobb szupermarketek is nyíltak ezen a területen.

Az orvosi rendelőknél fontos az alapszintű ellátás, ami szerencsére mindenhol elérhető. A falvak szempontjából egyedül házi orvos érhető el, de a mindennapi problémák megoldására jelen van. Súlyosabb probléma vagy betegség esetén már Mezőkövesdre kell elutazni vagy Egerbe. A távolság miatt nem kell aggódni, hiszen mindkettő város maximum egy vagy másfél órára lehet. A táblázat alapján (2. táblázat) kerékpárszervíz Bogácson, Noszvajon, Ostoroson, Szomolyán, Novajon és Mezőkövesden belül több is található. Bérleti lehetőség egyedül Mezőkövesden lehetséges, de az említett településeknél a kerékpár javítás teljes mértékben megbízható.

	Vendéglátóhelyek	Bolt	Orvosi rendelő	Kerékpárszervíz	Szálláshelyek
Mezőkövesd	26	5	1	3	16
Bogács	15	5	1	1	-
Cserépfalu	6	3	1	-	-
Cserépváralja	2	3	1	-	-
Bükkzsérc	7	2	1	-	-
Noszvaj	7	5	1	1	-
Szomolya	8	3	1	1	-
Novaj	-	2	1	1	-
Ostoros	5	2	1	-	-
Andornaktálya	3	2	1	-	-

2. táblázat: Szolgáltatások értékelése

Az értékelt szolgáltatások minőségi szintje megfelelő, mind tisztaság és kinézet alapján. Fontos az első benyomás egy idegen településen leginkább a turisták számára, mert nem ismerik a helyi lakosokat, szokásokat. Ahol számít a látogatók száma igyekeznek a legjobbat kihozni és persze a helyi lakosságnak is kedvezni, ha látják, hogy a saját lakóhelyük mennyire felszerelt. Készítettem egy táblázatot, melynél a szolgáltatások alapján értékeltem (3. táblázat).

Mezőkövesd	10	Noszvaj	6
Bogács	9	Szomolya	4
Cserépfalu	5	Novaj	1
Cserépváralja	8	Ostoros	2
Bükkzsérc	7	Andornaktálya	3

3. táblázat: Összehasonlító táblázat

3.4 SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
Természetföldrajzi adottságok	
A lehatárolt terület az Északi-középhegységben van	Kevés erdőrészt fordul elő
A települések kis távolságon belül megtalálhatóak	Tavasszal és ősszel csapadék mennyisége kiszámíthatatlan
Az időjárás megfelelő a kerékpározás szempontjából	
Turisztikai attrakciók	
A természeti és épített vonzerők nagy számban és egymáshoz közel helyezkednek el	Nincs kialakítva tematikus útvonal a vonzerők számára
Egyes turisztikai helyszínek segítik a kerékpáros turizmus fellendülését	A kiépített kerékpárútvonal kevés attrakciót érint
Könnyen megközelíthetőek	
Infrastruktúra	
Országos kerékpárútvonal áthalad több településen	Hiányzik az összefüggő kerékpárútvonal
Mezőkövesd és Bükkzsérc között kiépített kerékpárútvonal	Nem érint turisztikailag fontos településeket a kerékpárútvonal
A kiépített kerékpár útvonal minősége és állapota kiváló	Nincs mindenhol kiépített kerékpárútvonal, valamint rossz állapotúak
Lehetőségek	Veszélyek
Megnövekszik a kerékpározók száma	A kerékpáros turizmus terjedése lassú folyamatnak indul
Fellendül a turizmus a térségben	A kiszámíthatatlan tavaszi és őszi időjárás kevésbé fogja motiválni az embereket a kimozdulásra
A látnivalók a kis távolságnak köszönhetően könnyen bejárható	

Az utóbbi időben az egész országban megnőtt a kirándulások iránti kedvelés, akár gyalogosan, akár kerékpárral. Létezik több külső lehetőség, melyek abban segítenek és biztatnak, hogy érdemes a kerékpáros turizmussal többet foglalkozni, hiszen egyre jobban előtör hazánkban.

Az attrakciók vonzása a mai napig tart, amely segíti az emberek érdeklődését növelni. A települések között az autók és buszok számára építettek burkolt útvonalat, így a vonzerők összekötése megvalósítható, ezáltal kerékpárral könnyen megközelíthető.

4.Javaslat

A vizsgálatok és értékelések alapján a három legfontosabb témára, az attrakciók fejlesztésére, a turisztikai infrastruktúrára és a szuprastrukturai elemekre fogok javaslatokat tenni. Javaslataimmal szeretnék hozzájárulni ahhoz, hogy a fejlesztések megvalósulását követően többen felfigyeljenek erre a kis térségre.

Napjainkban az ember odafigyel a környezettudatos életre, a kerékpározás is ebbe a csoportba tartozik, a hálózat fejlesztése lehetővé teszi a fenntartható turizmus előmozdítását, mivel csökkenti az autóforgalmat és károsanyag-kibocsátást. A turisták aktívan részt vehetnek a kerékpározásban kortól függetlenül, valamint élvezhetik a friss levegőt és a táj szépségeit, anélkül, hogy negatív hatás éri a környezetet. Gazdaságilag is jelentős változásokat kínál. Új turisztikai vállalkozások és szolgáltatások megjelenését segíti elő, például ilyen az említett kerékpárkölcsonzás és szervíz vagy új vendéglátóhelyek kialakítása.

10 év múlva szeretném azt elérni, hogy Mezőkövesd és a matyó kultúra iránti érdeklődés egyre jobban növekedjen és többen látogassanak el a városba, akár a fiatalabb, akár az idősebb korosztályból. A környező településekkel való kapcsolat megerősödik és jó kapcsolat alakul ki, közösen hirdetik a kínálatukat, valamint a kialakított csomagajánlatokra rendszeresen jönnek a látogatók. Ezáltal a kerékpáros turizmus a térségben virágzik, és egyre többen veszik igénybe majd.

4.1 Attrakciók fejlesztése

A vizsgálat során a kisebb falvakban a turisztika fellendítése érdekében néhány attrakció fejlesztésre szorul és mindenféle programokat, eseményt kell kitalálni, hogy minél több turistát odavonzzon. Lehet helyi termékekkel való kereskedelem, tanösvények kialakítása az attrakciók összekötésével, gyermekek számára játékos feladatok kitalálása, táblák kihelyezése.

Kezdem Mezőkövesddel, ahol minden attrakcióhoz egy információs tábla kihelyezését javaslom, egy általános leírás lenne képekkel és három nyelven feltüntetve az információkat (magyar, angol és német). Fontos az összes helyszín hirdetése, online felületeken és a helyi üzletekben.

Novaj és Ostoros közel helyezkedik el Andornaktályához és Egerhez, ezáltal több borászati hely megnyitását javaslom. A települések körül több szőlőterület is van, ami lehetővé teszi a

borturizmus fellendülését. Itt is fontos az információs táblák kihelyezése. Novajnál az településről nincsen általános leírás, ellenben Ostorosról van. Ezen kívül a helyi attrakciókról pár soros leírás kell, hogy a turisták megismerjék a történelmi hátterét.

Andornaktálya fekvését tekintve a sok boros pince miatt vált kedvező pontként, ezért is kevesebb látnivaló van a településen. Javaslati szempontból a borászatra kell nagyobb hangsúlyt fektetni. Szintén hiányos az információs táblák terén. Olyan táblák elhelyezése szükséges, ami felhívja a figyelmet a turisták számára.

Bogácsot a környéken mindenki ismeri a boros pincék és a fürdő miatt. Úgy gondolom a fiatalok és az idősek körében nagyon is elterjedt. A borturizmus fellendülése miatt, erre egy külön utcarészt alakítottak ki. Azonban emellett számos látnivaló akad Bogácson. A kerékpárútvonal kiépítettsége miatt, többen megfordulnak a faluban. A kilátóhoz egy tábla kihelyezését javaslom és nyilak felfestését a könnyebb megtaláláshoz.

A lehatárolt terület észak-keleti részén fekszik Noszvaj, Bükkzsérc, Cserépfalu és Cserépváralja. Mind a négy település a fekvése miatt több turista útvonallal rendelkezik és az erdős részek miatt a kirándulási lehetőségek nagyobb számban jelennek meg. Ez alapján a javaslatom a gasztro - és kulturális turizmus fejlesztését.

4.2 A turisztikai infrastruktúra fejlesztése

A terepbejárás során többször találkoztam azzal, hogy az útszakasznak a minősége nem a legmegfelelőbb sem biciklik, sem az autók, buszok számára. Javaslom bizonyos szakaszok helyreállítását, hiszen nem tesz jót semelyik tömegközlekedési formának sem. A Javaslati tervlapon betűvel jelöltem a következő útvonal szakaszokat, ahol több változtatás is szükséges.

Mezőkövesdről indulva Novaj és Ostoros felé haladó útszakasznál javaslom az elválasztott kerékpárút építését és szélesítését, valamint út melletti lámpák és figyelmeztető táblák kihelyezését, tovább folytatódva Eger felé (J1). Ugyanez a helyzet a Szomolya felé tartó közútnál (J2). Az autók számára van kiépítve az aszfaltút, viszont nem elég széles az út egy biciklis számára.

Szomolya és Noszvaj között a közút szélesítését javaslom, kerékpársáv felfestésével (J3). Cserépfalu és Cserépváralja közti útvonalnál javaslom a közút kiszélesítését, kerékpársáv felfestésével (J4). Bogácsról Noszvaj felé indulva sincsen megfelelő útszakasz kiszélesítve a

kerékpárok miatt (J5). Az északi részen, a sok kanyargós rész miatt, autók és buszok számára nehezebb a közlekedés, de javaslom a kerékpársáv miatt kiszélesítését és felfesteni a jelzéseket (J6).

Bogács és Eger közti útszakasznál a megépített aszfaltút keskeny és hiába van megjelölve ez az útszakasz az országos kerékpárútnak, nincs felfestve ennek a jele. Mezőkövesd, Bükkzsérc és Bogácson kívül az összes településnél javaslom a kerékpár sáv kialakítását és felfestését, amit a Javaslati tervlapon sárga színnel jeleztem. Az utak minőségét tekintve egyedül a Novaj felé tartó útszakasz van nagyon rossz állapotban, ezért a jobb kerékpározás érdekében meg kell javítani.

Ahogy az attrakcióknál az útvonalaknál is javasolt a tematikus útvonalak kijelölése. A programok és attrakciók összekötésével egy útvonalat meglehet tervezni, ezáltal nem magának a látogatónak kell kitalálni merre menjen és honnan kezdje a felfedezést, hanem előre megtervezett útvonalakat ajánljunk számukra. Itt is többféle létezik, a turisták kedvük szerint választhatnak. Nyomtatott változatban térképes ábrázolással elérhető, leginkább a Tourinform irodákban. Szintén nem egy településről van szó, lehet kombinálni őket vagy egy helyen maradni.

A meredekségi térkép alapján több alternatív útvonal kialakítása érhető el. A nehézségi szintek miatt a fiatalok és családok számára javaslom mindhárom szintet, az idősebb korosztálynak a középső és könnyű útvonalakat, beleértve a turista útvonalakat és a kerékpárutakat. A bejárás során a legtöbb látnivalóhoz így is el tudnak jutni, mivel az egész térség körbejárható kerékpárral (31. ábra).

4.3 A turisztikai szuprastruktúra fejlesztése

Az értékelés során észrevehető a hiányosság a településeken belül. Nem gondolnám, hogy egy élelmiszer bolt vagy orvosi rendelő fog nyílni, de az ilyen eseteknél egy automata is megteszi. A mai technológiával egy automatába bármit lehet rakni. Az ember mindig megőrül, ha lát ilyet és esetleg a bolt bezárt. A legjobb megoldás a problémára, hogy több automata elhelyezése egy településen belül. Az egyik csak vizet, a másik csokoládét, süteményeket és a harmadik például sebtapaszt tartalmazna. Automaták hiánya az összes településnél előfordul, szóval mindenhova ki kell helyezni legalább kettőt.

Javasolni tudom az élelmiszerboltok nyitva tartás meghosszabbítását, hiszen egy dohánybolt nem mindenki számára kedvező és a kevesebb a választék, mint egy rendes boltban.

Legfontosabb, hogy a kerékpárok számára legyen egy szervíz a településen belül, bármikor megtörténhet, hogy a kerék kilyukad és a javítás miatt ne kelljen elutazni egy másik városba, hanem az adott településen megoldható legyen a probléma, mint például Mezőkövesden lévő kerékpárszervíz

A turisztikával foglalkozó irodák számára az első és legfontosabb, hogy minél több mindenkihez jusson el az információ, a hír, a hírnév az adott településről. Ezért is szükség van arra, hogy ahol lehet, ott hirdetni a programokat, attrakciókat. Internetes oldal készítése, újságcikkek és kis füzetek tervezése a legjobb megoldás.

Mivel rengeteg program áll rendelkezésre ezért több programcsomag kialakítása lehetséges. Gondolni kell a különböző generációkra is. Ez alapján az egyik csomag kor alapján lenne. A fiatalok és családok kerékpárral több településre eljutnak, az idősek esetleg egy településen maradnak és minden látványosságot megnéznék vagy Mezőkövesden belül elsétálnak a különböző helyekre vagy igénybe veszik a helyi busz közlekedést és a nap végén a Zsóry fürdőben pihennek. A térképen ábrázoltam, az utak meredeksége alapján az idősek és családok számára melyik útvonal lenne a megfelelő, kerékpárral és gyalogosan is.

Egy másik opció a tematikus csomag, például természeti vagy vendéglátóhelyek szerint. Egy olyan települést kell kiválasztani, ahol a legtöbb a kirándulós hely vagy étterem és egy napon keresztül el lehet jutni mindenhová. A másik megoldás erre több falu kiválasztása, de csak a múzeumok, kiállítások megtekintése a cél, így több idő jut máshova is eljutni. A rengeteg programot, eseményt a térség összes vendéglátóhelyén és információs tábláján, települési és turisztikai honlapokon hirdetni kell.

A legmegfelelőbb a hétvége vagy a hosszú hétvége mikor az egész család, barátok több idejük van kikapcsolódni. A csomagok közül lenne olyan lehetőség, hogy a programokhoz kötni az adott csomagot, a program táblázat alapján, például kulturális, bakancsos kirándulásokat lehet szervezni. A táblázat hónapokra lebontva mutatja a többféle programokat, ezáltal a négy évszak szerint is megoldható. Nyáron vannak a legtöbb események a jó időjárási viszonyok miatt, de tavaszra és ősze is maradnak programok. Télen a hideg időjárás miatt nincsen szabadtéri rendezvény, de össze lehet állítani olyan csomagot, amelybe a múzeumok, kiállítások és a fürdőhelyek tartoznak bele. Ezáltal el lehet dönteni, hogy a településén belül melyikhez kíván ellátogatni a turista.

Összegzés

Tájépítés hallgatóként a szakdolgozatom készítése során azt vizsgáltam meg, hogy a turisztika fejlesztése során mi az, ami jobban hat az emberekre, milyen természeti területek.

Mezőkövesdet választottam mintaterületnek, mivel a saját szülővárosom. Az évek során több helyismeretre tettem szert, amit a dolgozatban előnyként tudtam felhasználni. A település az Északi-középhegységben helyezkedik el, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében. A város körül több olyan falu is van, ahol rengeteg látnivaló, program várja a turistákat, mégis kevesen tudnak róla. A dolgozatom fő célja egy napos kirándulások létrehozása kerékpárral, hiszen az országos kerékpárút Mezőkövesd mellett halad el, Eger irányába, de az említett településekből néhányat érint.

Először is a vizsgált területem a természeti adottságait vizsgáltam meg, a különböző regionális kapcsolatokat, valamint az összes településnél a látnivalókat, attrakciókat. Turizmus miatt nélkülözhetetlen a többféle szolgáltatások elérése, de nyilvánvalóan a mindennapokban is használjuk őket. Egy táblázatot készítettem, az általam választott szuprastruktúra elemek, milyen számban érhetőek el. A kerékpárhoz az elsődleges pont az utak minősége. Mivel a területet nem csak kerékpárral lehet, hanem gyalog is, így mind a turista útvonalakat és kerékpárutakat megvizsgáltam.

Az értékelés során a megvizsgált attrakciókat, szolgáltatásokat és útvonalakat kiértékeltem több szempontból is. Milyen lehetséges útvonalak vannak, milyen az állapotuk, mennyire biztonságos. A korosztályok miatt a meredekségi szinteket is értékeltem, mivel a terület északi része már nagyobb részt erdős terület, így több domb és lejtő előfordul, mint a déli területeken.

Javaslati munkarészben az értékelés sorrendjéhez hasonlóan, a kiértékelt részekre javaslatokat tettem. Az attrakcióknál többféle fejlesztés javasoltam, ami alapján többen felfigyelnek majd, például online hirdetés, helyi vendéglátóhelyeknél plakát kihelyezése. A szuprastruktúra elemek közül több helyen is hiány van ezekből, ezért is javasoltam minden településen elhelyezni, olyan elemet, ami nincsen, vagy kis számban érhető el. Infrastruktúra szempontjából az utak meredeksége és kiépítettsége alapján korosztályoknak javasoltam több alternatív útvonalat. Mivel rengeteg programmal várják a turistákat ezért több programcsomag kialakítását is javasoltam, ami lehet évszak szerint, tematika vagy kulturális látnivalók alapján.

Irodalomjegyzék

Nyomtatott irodalom

- Edward Inskeep (2000): A fenntartható turizmus fejlesztése
- Dr. Bodor Antal (1921): Mezőkövesd leírása
- Dövényi Zoltán (Szerk.) (2010): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest (az 1. kiadás szerkesztői: Marosi Sándor, Somogyi Sándor, 1990)
- Puczkó László – Rátz Tamara (2000): Az attrakcióktól az élményig
- Sugár Mátyás (2015): Csodavilággyökök – A mezőkövesdi ifjúkor 1944-1959

Internetes források

INT-001: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Mez%C5%91k%C3%B6vesd>

INT-002: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Eger>

INT-003: <https://www.bnpi.hu/hu/reszletek/a-bukk-hegyseg-eghajlata-es-novenyzeti-kepe>

INT-004: <https://www.bnpi.hu/hu/terulet/szomolyai-kaptarkovek-termeszetvedelmi-terulet-hu>

INT-005: http://www.mezokovesd.hu/userfiles/file/onkormanyzat/kepviselo-testulet_bizottsagok/koncepcio/idegenforgalmi_koncepcio.pdf

INT-006: <http://www.mezokovesd.hu/index.php?action=showmenu&id=8>

INT-007: <https://www.tudtad.com/2013/05/mezokovesd-matyofovaros.html>

INT-008: https://manda.blog.hu/2012/12/28/kik_is_azok_a_matyok

INT-009: <file:///C:/Users/Zs%C3%B3fia/Downloads/1040-Cikk%20sz%C3%B6veg-5220-1-10-20220930.pdf>

INT-010: <https://kozkinstar.hu/intezmenyek/gepmuzeum/?cn-reloaded=1>

INT-011: <https://www.utazzitthon.hu/latnivalo/mezokovesd/takacs-istvan-gyujtemeny-varosi-galeria-mezokovesd-23777>

INT-012: https://www.tanyamuzeum.hu/magyar/oldalak/mezokovesd_hadas_varosresz/

INT-013: <https://hoviragvendeghaz.hu/bogacs-pincesor/>

INT-014: <http://cserepfalu.hu/latnivalok-2/>

INT-015: <https://www.programturizmus.hu/ajanlat-cserepi-falunap.html>

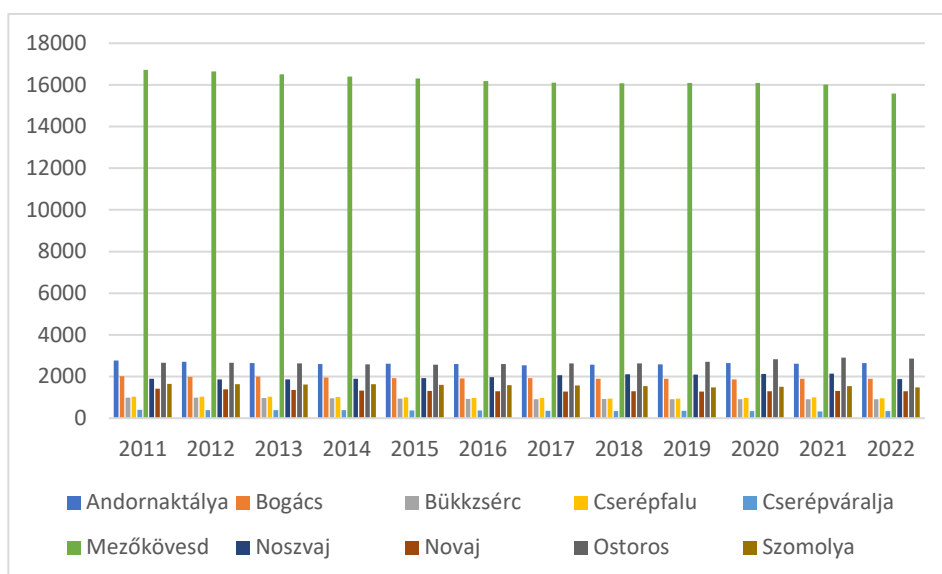
INT-016: <http://cserepvaralja.hupont.hu/7/cserepvaralja-latnivaloi>

INT-017: <https://bukkszerc.hu/a-telepules-latnivaloi/>

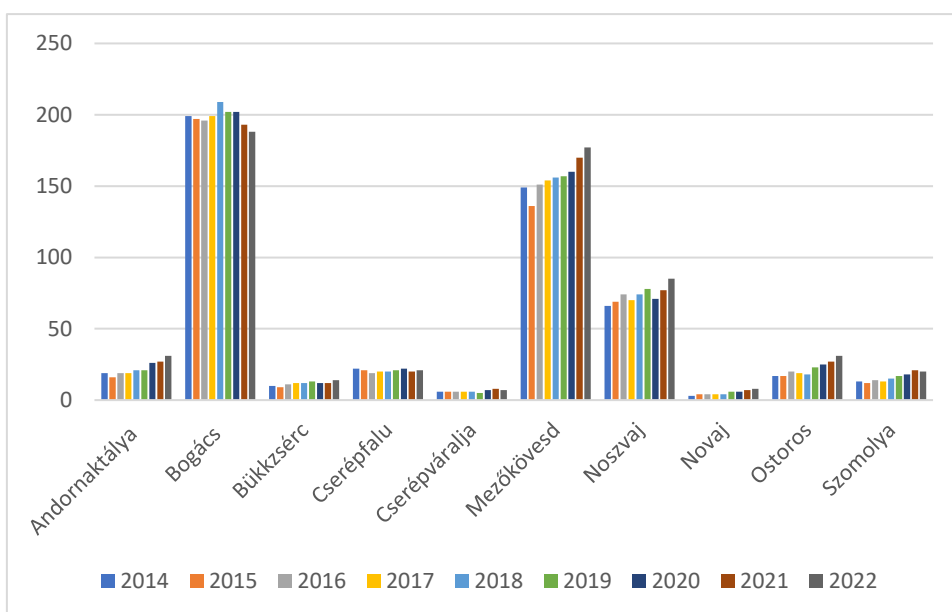
INT-018: <https://turizmus.noszvaj.hu/>

INT-019: <https://kirandulastippek.hu/bukk/szomolyai-kaptarkovek>

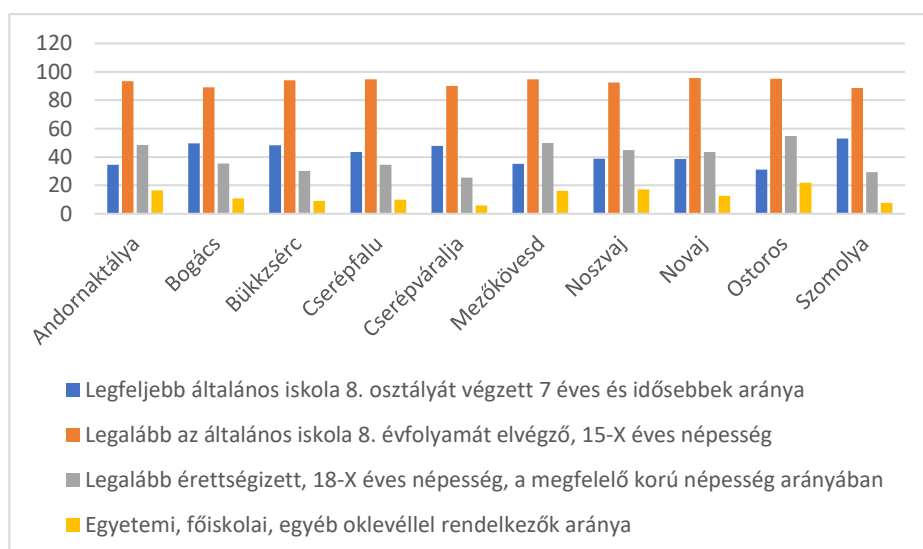
Mellékletek

1. melléklet: Lakónépesség változása (forrás: Teir)

2. melléklet: Regisztrált vállalkozás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (forrás: Teir)

3. melléklet: Iskolai végzettség aránya (forrás: Teir)

Sorszám	Megnevezés	Település	Típus
M_1	Matyó Múzeum	Mezőkövesd	kulturális
M_2	Mezőgazdasági Múzeum	Mezőkövesd	kulturális
M_3	Városi Galéria	Mezőkövesd	kulturális
M_4	Hadas Városrész	Mezőkövesd	kulturális
M_5	Népi Művészetek Háza	Mezőkövesd	kulturális
M_6	Zsóry Strand és Gyógyfürdő	Mezőkövesd	egészség/aktív
E_1	Bazilika	Eger	kulturális
E_2	Mész-hegyi sziklafal	Eger	bakancsos
A_1	Agria Borászat Szövetkezet	Andornaktálya	gasztro
A_2	Mocsáry kastély	Andornaktálya	kulturális
N_1	Világháborús emlékműhely	Novaj	kulturális
N_2	Római katolikus templom	Novaj	kulturális
N_3	Borház	Novaj	gasztro
O_1	Kossuth Lajos tér	Ostoros	kulturális
O_2	Török-kori kilátó	Ostoros	bakancsos
O_3	Kegyeleti emlékpark	Ostoros	kulturális
Sz_1	Cseresznyés kert	Szomolya	kulturális
Sz_2	Kaptárkövek	Szomolya	bakancsos
Sz_3	Kilátó	Szomolya	bakancsos
Sz_4	Pincelátogatás	Szomolya	gasztro
B_1	Termálfürdő	Bogács	egészség/aktív
B_2	Pincesor	Bogács	gasztro
B_3	Szent Márton műemléktemplom	Bogács	kulturális
B_4	Kilátó	Bogács	bakancsos
N_1	Barlanglakások	Noszvaj	kulturális
N_2	De la Motte kastély	Noszvaj	kulturális
N_3	Galassy kastély	Noszvaj	kulturális
N_4	Forrástúra	Noszvaj	bakancsos
Cs_1	Suba-lyuk	Cserépfalu	bakancsos, kulturális
Cs_2	Ódorvár	Cserépfalu	bakancsos, kulturális
Cs_3	Ördög torony kaptárkö	Cserépfalu	bakancsos
Cs_4	Kisamerikai barlanglakások	Cserépfalu	bakancsos, kulturális
Cs_5	Millennium kilátó	Cserépfalu	bakancsos
Cs_6	Kőporost pincesor	Cserépfalu	gasztro
Cs_7	Subalyuk múzeum	Cserépfalu	kulturális
Bk_1	Római katolikus templom	Bükkzsérc	kulturális
Bk_2	Pelyhe pince	Bükkzsérc	gasztro
Csv_1	Mangó-tető Kaptárkövek	Cserépváralja	bakancsos
Csv_2	Barlanglakások	Cserépváralja	kulturális
Csv_3	Római katolikus templom	Cserépváralja	kulturális
Csv_4	Kápolna	Cserépváralja	bakancsos, kulturális
Csv_5	Török kori kútház	Cserépváralja	bakancsos, kulturális
Csv_6	Cserépvár	Cserépváralja	bakancsos, kulturális

4. melléklet: Attrakciók településekre lebontva

Előképek

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve:

PAP KIRA

A Hallgató Neptun kódja:

DTD3ON

A dolgozat címe:

MEZŐKÖVEGD ÉS KÖRNYÉKÉNEK TURISZTIKAI FEJLESZTÉSE

A megjelenés éve:

2023

A konzulens intézetének neve:

TAJTERVEZÉSI, TELEPÜLÉSTERVEZÉSI ÉS DISZ-KERTESZETI INTÉZET

A konzulens tanszékének a neve:

TAJTERVEZÉSI ÉS TERÜLET-
FEJLESZTÉSI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023 év November hó 12 nap

Pap Kira
Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

**6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat /
diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója**

4.1. sz. melléklete: Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

PAT KIRA (név) (hallgató Neptun azonosítója: DFD3ON)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

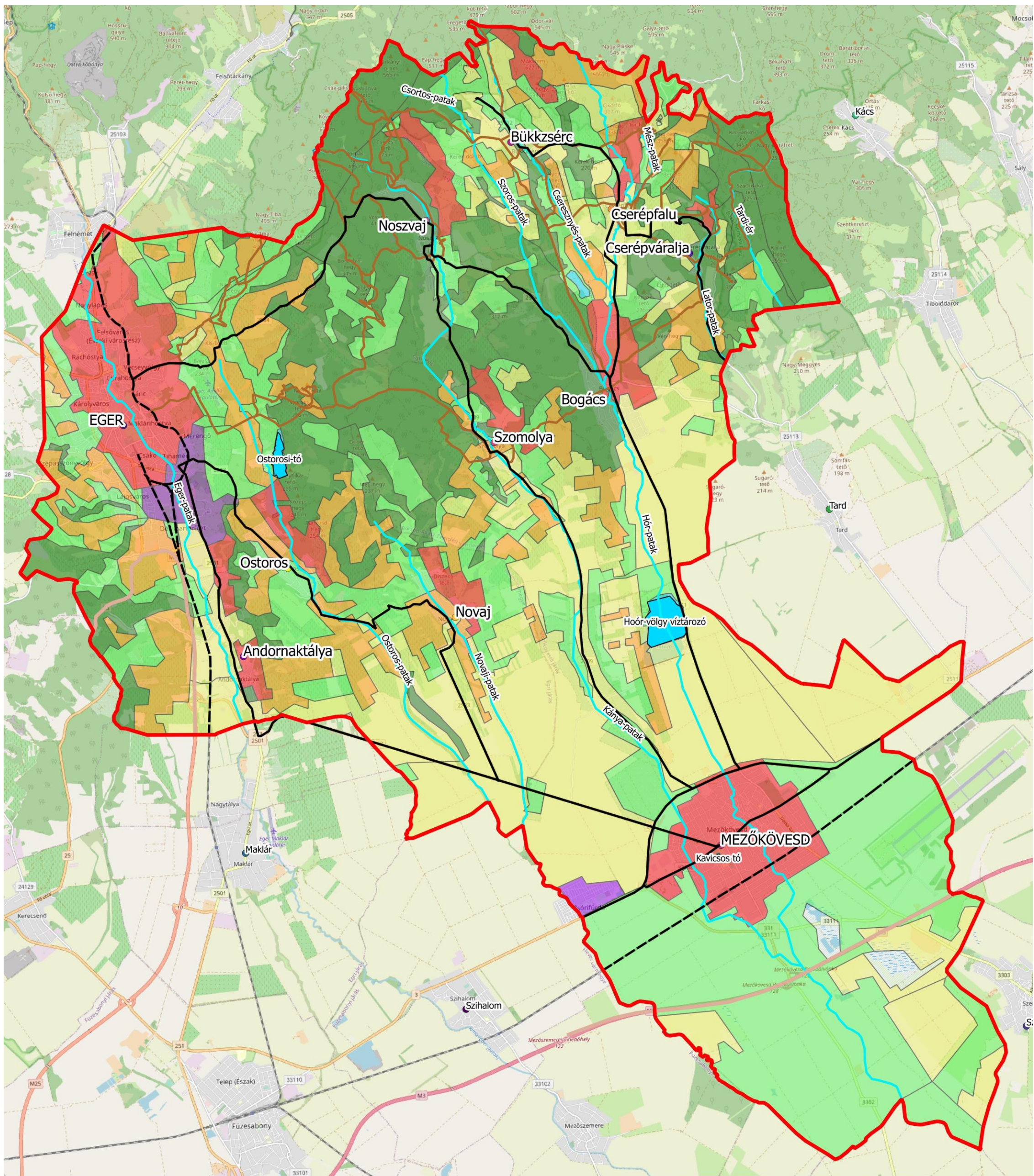
Kelt: Budapest 2023 év november hó 12. nap

Dariusz Fülöp Edina
belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

Jelmagyarázat

— Területhatár	Területhasználat
- - - Úthálózat	■ Lakóterület
— Vasútvonal	■ Szántó
— Autópálya	■ Erdő
— Főút	■ Gyep
Utak meredeksége	■ Üdülőterület
— 0-5%	■ Állóvíz
— 6%-12%	■ Szőlőterület
— 13%-	■ Vízfelület
— turista utak	■ Iparterület
— folyóvíz	

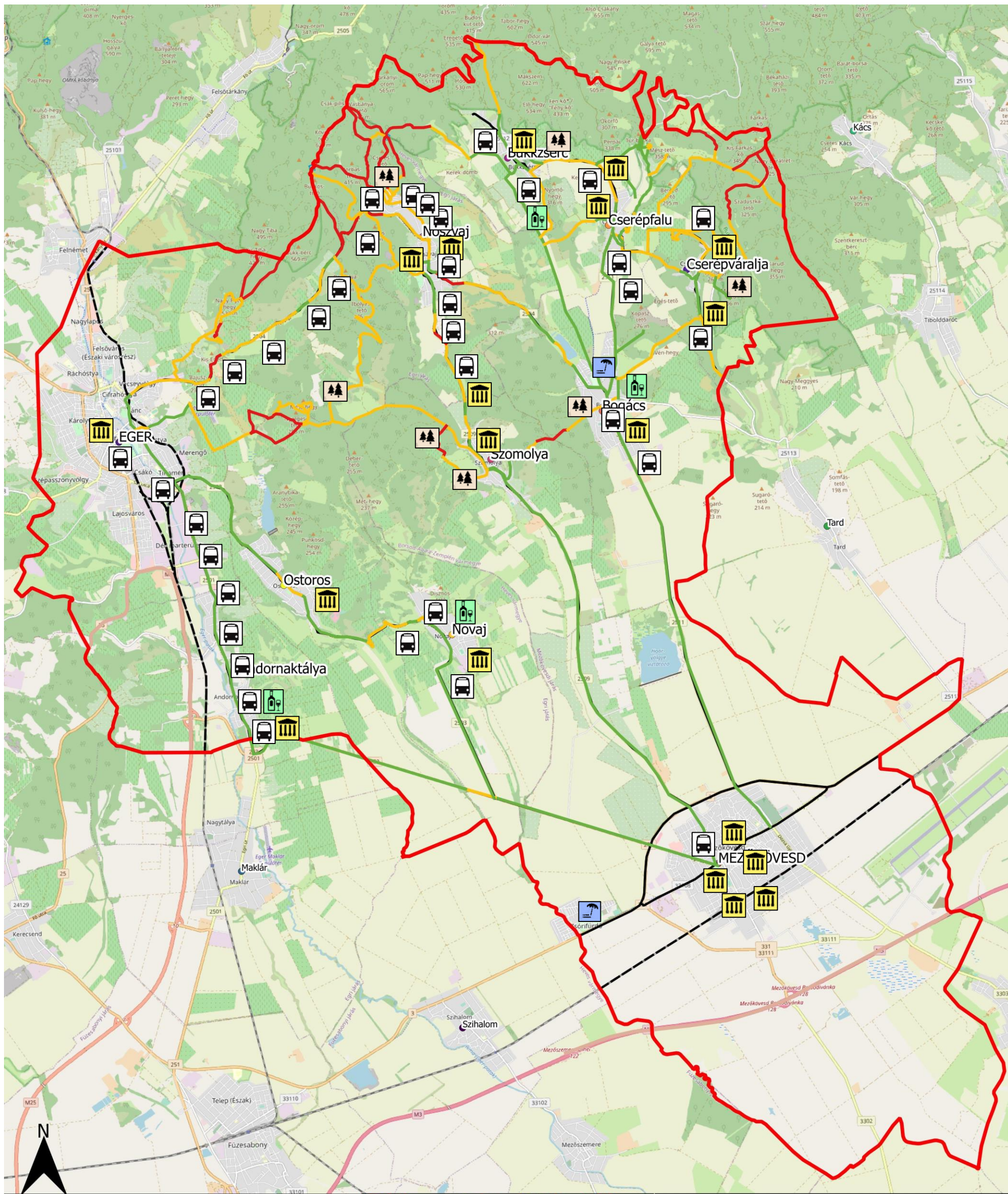
1:82 000

Alaptérkép forrása: Openstreetmap

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem
Tájépítészeti, Településtervezési és
Díszkertészeti Intézet

Mezőkövesd és környékének turisztikai
fejlesztése

Konzulens: Dancsókné Fóris Edina Klára
Vizsgálati tervlap
Pap Kíra
DFD3ON
2023.11.09.

Jelmagyarázat

- Területhatár
- Úthálózat
- Vasútvonal
- Autópálya
- Főút
- Utak meredeksége
- 0-5%
- 6%-12%
- 13%-

Buszmegálló

Attrakciók

Kulturális

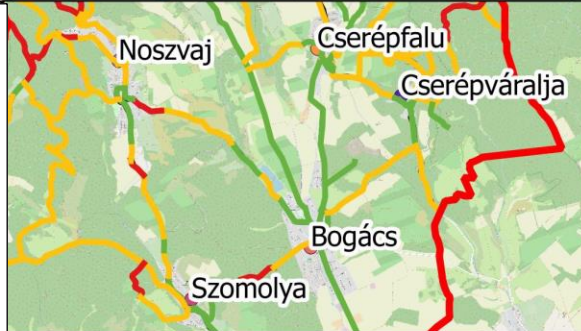
Bakancsos

Aktív

Gasztro

1:80 000

0 1 2 3 4 km

Alaptérkép forrása: Openstreetmap

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem
Tájépítészeti, Településtervezési és
Díszkertészeti Intézet

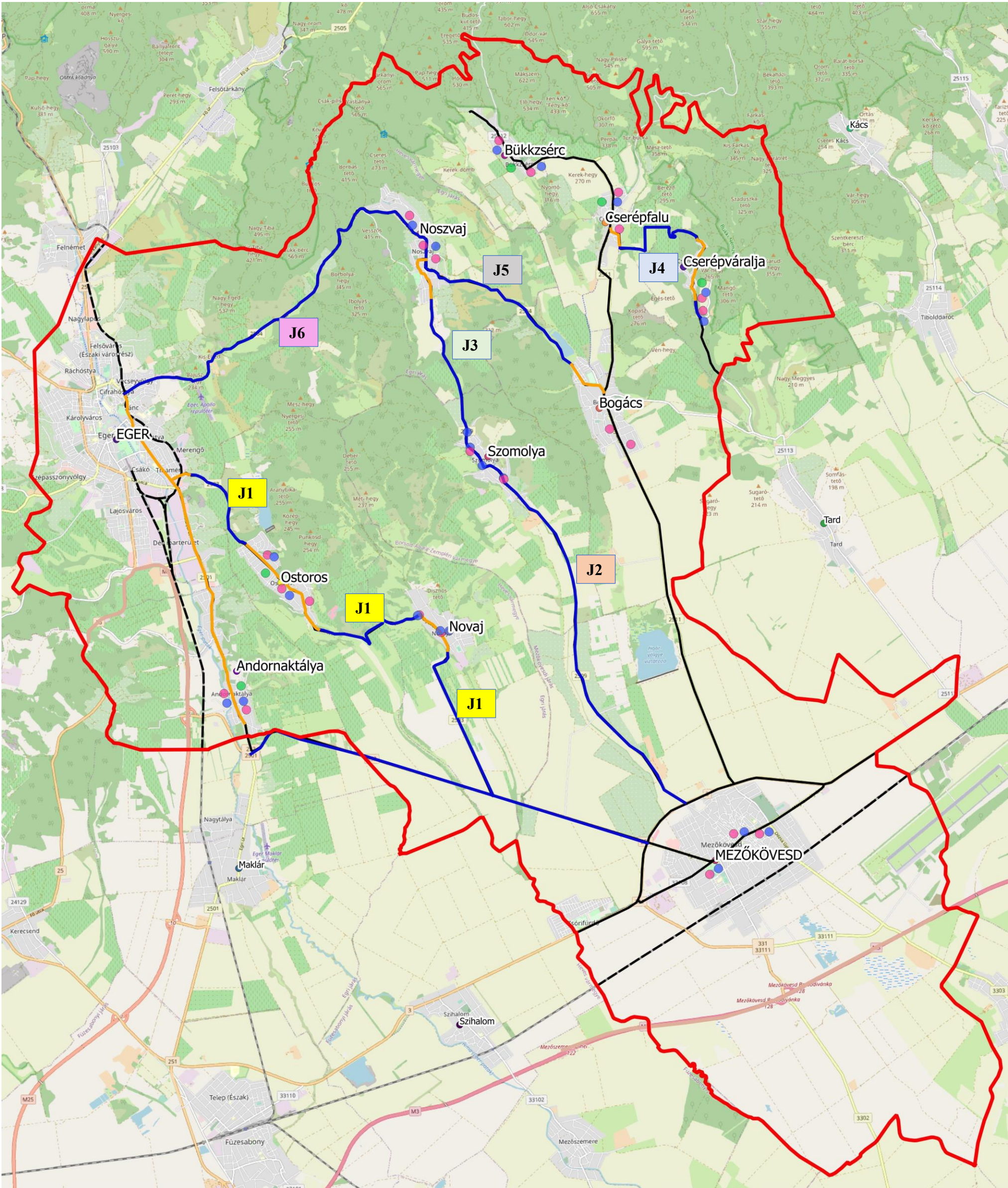
Mezőkövesd és környékének turisztikai
fejlesztése

Konzulens: Dancsókné Fóris Edina Klára
Értékelési tervlap

Pap Kíra

DFD30N

2023.11.09.

Jelmagyarázat

- Területhatár
- Úthálózat
  - Vasútvonal
  - Autópálya
  - Főút
- Utak javítása
- szélesítés és festés
- sáv kialakítás és festés
- Szuprastruktúra pontok
  - Szervíz
  - Automaták
  - Pad

0 1 2 3 4 km

Aptérkép forrása: Openstreetmap

1:80 000

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem
Tájépítészeti, Településtervezési és
Díszkertészeti Intézet

Mezőkövesd és környékének turisztikai
fejlesztése

Konzulens: Dancsókné Fóris Edina Klára
Javaslati tervlap
Pap Kíra
DFD3ON
2023.11.12.

Település	Programok	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.
Mezőkövesd	Májális												
	Húsvétváró kézműves foglalkozás												
	Matyó húsvét a Hadas városrészben												
	Jézus szíve templom körmenet és búcsú												
	Matyó fesztiválhét és Matyó világtalálkozó												
	Zsóry napok												
	Szent István királyunk ünnepe												
Ostoros	Rozi fesztivál												
Eger	Pünkösöd az Egri várban												
	Régészet napja												
	Emlékhelyek napja												
	Múzeumok éjszakája												
	Történelmi fesztivál és Ostromjáték												
	Gárdonyi piknik												
	Emlékcsata												
	Államalapítási ünnep												
	Tarisznyavári mulatság a várműhelyben												
	VÁR-CSALÁDI kör												
	Egri vár napja												
	Gárdonyi Emléknep												
	Gárdonyi advent												
	Hősök terme kiállítás												
Bogács	Latyakfutás												
	Májális												
	II. Oldtimer weekend												
	Kerékpártúrával a mozgásért												
	Hungária Puli Klub												
	Bükkalja Borfesztivál és Nemzetközi Borverseny												
	Fürdőfesztivál												
	Kaktuszok és pozsgás növények kiállítása és vására												
	Szezonzáró programok												
	Szüreti mulatság												
	Szent Mihály napi közös csurdítás												
	Tárcsás ételek fesztivál												
	Márton napi vigasságok, búcsú												
	Adventi programok												
Szomolya	Falumúzeum												
	Tájház látogatás												
	Rececsipke kiállítás												
	Kaptárkő tanösvény túra												
	Húsvét												
	Cseresznyefesztivál												
	Májális												
	Gyereknep												
	Ismeretlen-ismerős piknik												
	Barátság világnapja												
	Államalapítás												
	Kisasszony napi búcsú és ünnep												
	Törökfaragó kézműveskedés												
	Mikulás ünnep												
Noszvaj	Húsvéti ünnep												
	Májális												
	Glamping piknik												
	Gyereknep a gazdaházban												
	Biodiverzitás napok												
	Anna napi búcsú és vásár												
	Bortúra az emődi pincesoron												
	Kemencés bortúra												
Bükkzsérc	Birsünnep												
	Májális												
	Falunapok												
	Bortúra												
Cserépfalu	Búcsú												
	Fincsi nap												
	Lovasverseny												
	Pince, -Bor és Nótatúra a Berezdi pincesoron												
	Cserépi Trapp												
	Less Nándor emléktúra												
	Szüreti mulatság												
Cserépváralja	Bortúra												
	Masinafesztivál												
	Gyereknep												

Programok típusai			
	Kulturális		Sport
	Borászat		Gasztronómiai

5. melléklet: Programok településenként

